ԺԲ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1896 Կ. ՊՈԼԻՍ | ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕԳՈՍՏՈՍ 21 — 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1907 | 21 ԱՂՈՍԹՈՍ 1325 — 25 ՐԷՃԷՊ 1323

Journal Armenien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԵՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته در
صاحب امتیازی: اوهانس قیصر
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ | ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ | 10 ՓԱՐԱ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ԳԱՐԹԱԼԻ ԲԱՆԱՅԻՐԸ

ՎԱՐՔԵՐ ՈՒ ԲԱՐՔԵՐ

Սուրբ Աստուածածնի Վերափոխման տօնին առիթով թէեւ Հայ Եկեղեցին ամբողջ, սակայն—Պոլսոյ մէջ—առաւելապէս Գում Գաբուի Ս. Աստուածածին, Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր և Գարթալի ու Ալէմ Տաղի Ս. Նշան եկեղեցիները մասնաւոր ոգեւորութեան և ուխտագնացութեան առարկայ կը դառնան։ Այս վերջին երկուքը մանաւանդ՝ Գարթալ ու Ալէմ Տաղի՝ որոնք եկեղեցական տօնախմբութենէն զատ աշխարհական տօնահանդէս ալ ունին, խնջոյանք, երգեցանք ու խրախճանք, երեք օր, երեք գիշեր անընդհատ, շարունակ։

Տեղին համեմատաբար մօտաւորութեան պատճառաւ շատերու պէս մենք ալ կ'ընտրենք Գարթալը, ուր արդէն ծանօթներ ունինք։ Գարթալի գայմագամութիւնը փոխադրութեան ու հաղորդակցութեան կրկնակ միջոցներով—շոգենաւով ու շոգեկառքով—միացած ըլլալով մայրաքաղաքին հետ, այս դիւրութենէն ու առաւելութենէն ըստ բաւականին կ'օգտուին տեղացիք—որոնք այր թէ կին ճարտար ու աշխատասէր պարտիզպաններ ու մշակներ են մեծ մասամբ—ղրկելով մեզի իրենց հասցուցած բանջարեղէնները, խաղողն ու համբաւաւոր . . . Սուքիասեան մառանին հին գինին։ Ցաւալի է սակայն որ հակառակ 150 տուներէ չափ հայ ընտանիք գտնուելուն, հայերէն թերթեր շատ քիչ—մատի վրայ համրուելու չափ իսկ քիչ դժբաղդաբար—կը կարդացուին Գարթալի մէջ, ինչ որ Հայ հասարակութեան ընթերցասիրութեան հետեւաբար և ուսման պակասը կը մատնանշէ և պատիւ չբերեր մեզ. ուստի փափաքելի էր որ—ինչպէս որ արդէն ջանք կ'ըլլայ—տեղւոյն վարժարանին աւելի եւս զարկ տրուէր, գոնէ ապագայ սերունդը օժտելու համար ուսման ու կրթութեան քաղցր ու անգին բարիքներով։

Շաբաթ իրիկուն, կայարանը կը սպասեն, կը դիմաւորեն ու կը հիւրընկալեն զմեզ ազնուաբար ծանօթ բարեկամներ, որոնց հետ կ'ուղղուինք դէպ ի «բիտցա»ն, նշանաւոր անուն մը, որով Գարթալցիք մկրտած են իրենց այս համեստ ու անշուք ծովեզերեայ զբօսավայրը, որ իր պարզութեանը մէջ մասնաւոր հմայք մը ունի դարձեալ՝ զայն Մեծ Կղզիի, Պէօյիւքտէրէի, կամ Բաղար Պաշըի համբաւաւոր «բիտցա»ներուն հետ բաղդատելու ակներեւ հպարտութեամբ ու պարծանքով։

Նաւամատոյցին մօտերէն սկսելով, տասներկու հատ սրճարան-գինետուններ կան մէկ կարգի վրայ, որոնց կըրկին դուռներէն մէկը շուկային կողմը կը բացուի, իսկ միւսը՝ «բիտցա»յին վրայ։

Բայց խանութները բոլորն ալ գրեթէ պարապ են, որովհետեւ հիւր-յաճախորդներու խուռն բազմութիւն մը գրաւած է ծովեզերքը, ջուրին մէջ շինուած հաճոյատեղի «թէրացա»ները, որոնք կը լողան, կը փողփողան բազմաթիւ լամբարներու և մոմերու շլացուցիչ լոյսերուն ու ճաճանչներուն մէջ։ Բոլոր այս պատշգամներն ալ, առանց բացառութեան, պատուած, պաճուճուած, պարփակուած են բնական կանանչներով ու թարմագեղ ծաղիկներով, որոնք կնոջական մազերու երկայն հիւսքերու ձեւով կամ վարագոյրներու պէս կողմնակի, վեր կամ մէկ քով առնուած, վերցուած են յատկապէս, ակնապարար ու հեշտ տեսարան մը պարզելով անցնող դարձողին աչքերուն։

«Բիտցա»յին վարի ծայրը ելեկտրական շողշողուն լապտեր մը առատ ու ակնախտիղ լոյս մը կը ցցքնէ, կը ցոլացնէ ու կը սփռէ իր չորսդին, մինչդեռ ուրիշ չորս լապտերներ ալ տափարակ մաքուր ու սալարկուած շուկային լայնարձակ պողոտան մէկ ծայրէն միւսը կը լուսաւորեն։

«Բիտցա»յին վրայ գտնուող բոլոր խանութներուն դուռները, պատուհաններն ու պատշգամները գոյնզգոյն դրօշներով, դալար դափնիներով ու երփներանգ լապտերներով զարդարուած, պճնուած, լուսաւորուած են։

Իւրաքանչիւր պատշգամի մէջ, փայտէ կամ մարմարէ սեղաններու առջեւ ամէն կարգէ արհեստաւորներ, խանութպաններ, վաճառականի գրագիրներ ու պաշտօնեաներ, կիներ ու աղջիկներ՝ մեծագոյն մասամբ Պոլսոյ հնաւոր թաղերէն ու արուարձաններէն փութացած միջին դասակարգի անձեր, հին ծանօթներու և բարեկամներու պէս քով քովի, ծունկ ծունկի, քիթ քիթի նստեր են անուշահոտ ծաղիկներուն գեղեցիկ տեսքէն, բոյրէն ու թոյրէն հրապուրուած, գգլխած, շուրջերնին նստող, պտտող մանկամարդ ու գեղանի աղջիկներու և մանկամարդուհիներու ծնքծնքումներէն ու շնորհներէն արբշիռ և խմած ըմպելիներէն գինովցած։

Ամէնքն ալ խօսք մէկ ըրածի պէս հոս են վաղիր ընտանիքով ու զաւակներով, օրեր ու գիշերներ ամբողջ ազատ համարձակ ուտել, խմել, զուարճանալու համար, խաղաղիկ ու անդորր այս աւանին մէջ, հեռու քաղաքին ձեւապաշտութենէն պոռալ, կանչել, դուրս տալու համար իրենց սիրտին զգացած խինդը, ցուցնելու համար կարծես, իրենց անկեղծ ու խելական զգացմանց թափն ու չափը։

Ամէ՛նքն ալ, առանց բացառութեան, է՛ն մեծէն է՛ն պզտիկը, բաքոսի կը խնկարկեն ջերմեռանդաբար, կը խմեն ու պիտի խմեն գիշերը մինչեւ լոյս, առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, ամէնէն զգաստներն ու ժուժկալներն անգամ։ Բայց անկեղծ ու արդար ըլլալու համար փութանք ըսել թէ խնդալուն ու լալուն պէս խմելը կամ արբենալն ալ փոխանցիկ է. ասանկ պարագաներու և հանդիսաւոր առիթներու մէջ մանաւանդ, ուր ամէնէն ուխտեալ ժուժկալն իսկ չի կրնար մերժել իր բարեկամաց թախանձանքը ընդհանուր ոգեւորութեան կը մասնակցի քանի մը գաւաթ օղի, գինի կամ գարեջուր կուլ տալով։

Միւս կողմէ ամենագեղ նուագները, որոնք արդէն շատոնց ծայր տուած են, կը շարունակեն հնչել, գուսան ականջները խլացնելու աստիճան, մինչեւ արշալոյս, մինչեւ լոյս։ Հո՛ն, ամէն մէկ պատշգամի մէջ, իւրաքանչիւր սեղանի առջեւ, նուագարաններու այլազան ու բազմազան գերդաստանը տեղ է բըռնած։ Ժողովրդային պարեր, «բոլքա», «գասաք», «գէյգէկ», «կէօպէկ» ու «քեօչէկ» են. տեղի կ'ունենան միեւնոյն ատեն։ Խմողներու խաղերը մանի, շարգի, սէմայինները, շրջուն վաճառորդներու յորուցած աղմուկը, կառապաններու «աճյօս», «օ կէլէյօր» աղմկոտ պոռալները՝ շրջագայող բազմութեան շշուկն ու ժխորը միացած, խառնուած «տիւմպէլէկ-զուռնայ»ին ու «լաթէռնայ»ին խժալուր ու խլացուցիչ ձայներուն, կը մարեն, կ'ընդհատեն, անլսելի կ'ընեն մեղմանուագ «ֆոնօկրաֆ»ին և սրտագրաւ ու հեշտօրօր «ինճէ-սազ»ին զգայուն, անուշ շեշտերը, տարօրինակ ու անյարիր, անկապ ու աններդաշնակ խառնակութիւն մը յօրինելով և սարդանապալեան խնջոյքի, խրախճանքի, զեխութեան ու շռայլութեան պատրանքը տալով հետաքըրքիր դիտողին։

«Թէրացա»ներէն դուրս, ճեմելավայրին վրայ, նոյնպէս հետաքրքրական ու տարբեր է տեսարանը։ Հոս ընդհանրապէս ոչ-ալքոլամոլ երիտասարդներ, կիներ ու աղջիկներ են որ կը պտտին, կը շրջագային «բիտցայ»ին վրայ, մէկ ծայրէն միւսը, իրարու հետ միասին կամ իրարմէ անջատ, թեւ թեւի, դէմ դէմի, վերէն վար, վարէն վեր, խօսելով, խնդալով, զարպասելով և սիրային ու տարփական յայրատ ակնարկներ, շողոքորթ ու փաղաքուշ խօսքեր, անպատշաճ ակնարկութիւններ ուղղելով, շողոքորթելով իրարու հասցէին։

Հեշտասէր, առոյգ ու խանդոտ երիտասարդներ կը հետապնդեն նազելի, գեղեցիկ ու հրապուրիչ աղջիկներ, մարմանդ քօրիկներ, ժպիտներ կամ նպաստաւոր պատասխան մը, խոստում մը ակնկալելով անոնցմէ իրենց սիրային յայտարարութեանց ու չափազանց զովասանութեանց փոխարէն։

* * *

Կիրակի, Վերափոխման օրը, Գարթալի շրջականերէն, Կըզլներէն ու Պոլիսէն ուխտաւորներու և հաճոյասէրներու նոր երամներ կը հասնին հետզհետէ։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ու Ս. Պատարագէն վերջ, ամէն մարդ ճաշը ընելով իրիկուան կ'սպասէ դարձն անձկանօք։

Գիշերը կը հասնի վերջապէս, ընթրիքէն վերջ — թէեւ շատեր ընթրի՛քն իսկ կը մոռնան, խմելիքի զբաղած ըլլալով — տօնահանդէսը (բանայիրը) իր կատարելութեան հասած է. առջի գիշերուան խրախճանքին, խնջոյանքին կրկնումն ու գերազանցումը ամէն տեղ աչքի կը զարնէ. ամէն մարդ իրարու հետ կը մրցի կարծես շիշ մը աւելի ճնշելու, հաճոյք մը աւելի վայելելու, ըմբոշխնելու համար։

Բարեկամներուս հետ նստած կամ շրջագայելով բոլորտիքս պարզուած տեսարանները կը դիտեմ։ Մեր քովի «թէրացա»ն, երկու չիք միսիւներ «չիֆթէ-Նաղարայ»ին եղանակովը «չիֆթէ-թէլլի» կը խաղան երկսեռ բազմութեան ներկայութեան, ամենայն . . . բարեվայելչութեամբ ու պաղարիւնութեամբ . . . Քիչ մը անդիէնին մէջ ջրհանկիրի երեւոյթով մարդ մը ափսէ մը դրած է գագաթին վրայ, մէջը ջուրով լեցուն շիշեր, գաւաթներ ու «նարկիլէ» մը դրած և այս դիւրաբեկ բեռովն անդադար կը ծռի ու կը շտկուի, հազարումէկ վտանգաւոր ու ծիծաղելի շարժումներ կ'ընէ, առանց հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելու և գլխուն վրայի գաւաթներն ու ջուրը վար թափելու, որուն համար ընդհանուրին ծափահարութեան ու զարմացման կ'արժանանայ։ Հոս աղջիկներ և կիներ են — չմոռնամ ըսել թէ ասոնք Ցոյն էին — որ երիկ մարդոց հետ կը պարեն ու կը ցատքեն, գիրկ գիրկի, ուս ուսի. հոն տղաքներ ու մեծեր որ պզտիկ առժամեայ տաղաւարներու առջեւ կեցած ներկուած թիթեղէ պատկերներու վրայ հրացանով որոշեալ կէտի մը նշան կ'առնեն կամ «սինէմաթօկրաֆ»ի տեսարաններ կը դիտեն։ Ուրիշներ մակուկաձեւ զսպանակաւոր օրօրոցներու մէջ նստած ամբողջ ուժովին շուանները կը քաշեն, կըցածնուն չափ բարձրը ելնելու և գլորր գերազանցելու ճիգով։ Բաւական բազմութիւն մը գրաւած է նաեւ Նաւամատոյցին վրայի գազինօն, ուր Ղալաթիոյ քորաքին վրայի թատրոնին տէրը մի քանի այր ու կին դերասաններու միջոցաւ ներկայացումներ կու տայ։

Ծովուն վրայ, լուսնին արծաթ լոյսին ցոլքերուն տակ, նաւերով ու նաւակներով շատեր կը շրջագային ու կը թիավարեն, կը սիրաբանեն, մինչդեռ ամէն կողմէ գոյնզգոյն հրթիռներ ու պէնկալեան հուրեր կը պատեն, կը բոցավառեն, կը լուսավառեն արդէն իսկ հարիւրաւոր լամբարներէ, լապտերներէ ու մոմերէ լուսազարդ, լուսավառ ու լուսափառ հրապարակն ու ծովուն մակերեսը և իրենց զիկզակ ու քմածին տատանումներով կը մարին գետինը, ծառի մը գագաթը, կամ ծովուն յատակը։

Ժամերը կը սահին արագօրէն ու անզգալաբար, գիշերը կը յառաջանայ և տօնասէրներու բազմութիւնը կը ցանցառնայ։ Քունն ու յոգնութիւնը մեր աչքերուն կոպերը կը ծանրացնեն, թմրութիւն մը, թուլութիւն մը կը պատէ զմեզ։ Մեր հիւրընկալներուն հետ կը մեկնինք հանգչելու և անուշ քուն մը քաշելու մեզ սպասող անկողիններուն մէջ, երբ արդէն արշալոյսին մօտ զով զեփիւռ մը կը շշնչէր ծառերուն մէջէն և հեռուէն, «բիտցայ»ին վրայէն, նուագարաններու և «հօվարտա»ներու խեղդուկ ու հատկտեալ ձայները կը հասնէին դեռ մեր ականջին մարմրուն ու հեւանդագին հառաչներու կամ հոգեւարքի հոնդիւններու նման։

ԼԵՒՈՆ ՄԻՀՐԱՆԵԱՆ

15 Յուլիս 1907

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

(Շարունակութիւն երէկի թիւին եւ վերջ)

Ահաւասիկ Նիկոմիդիոյ կրթական տեսուչ Հասիպ պէյի բանախօսութիւնը.—

«Պարտիզակցիք» ուսման և գիտութեան մասին ունեցած եռանդը ճշմարտապէս մեզ ամէնքս ալ ուրախացուց և գոհունակութեան զգացում մը դրաւ մեր սրտերուն խորը։ Ստոյգ է որ մենք ամէնքս ալ պարտաւոր ենք մեր ուսումնասէր Ինքնակալին փափաքներուն համեմատ վարուիլ, որովհետեւ Նորին Կայս. Վեհափառութիւն կուզէ Օսմ. լայնածաւալ պետութեան մէջ ուսման և գիտութեան օրըստօրէական յառաջդիմութիւնը տեսնել։ Բարձրեալն Աստուած մեզի խելք միտք և իմացականութիւն է տուած. այս իմացականութիւնը զարգացնելու ու աճեցնելու համար ուսման և գիտութեան պէտքը ամենուրեք ստիպողական հանգամանք մը առած է։ Այն ծնողքը որ այս ուսումնասիրութեան դարուն մէջ իր զաւակը դպրոց ղրկել չուզեր, անիկա տգէտ է և խաւարեալ մտքի մ տէր։ Կը տեսնեմ որ այս գաւառին մէջ ձեր վարժարանը աւելի յառաջդիմութեան ասպարէզ մը ընդգրկած է և ես յանուն Մէարիֆի կը շնորհաւորեմ ձեր կրթական մարմինները ու վաստակաւորները։ Այսօր, սիրելի եղբայրներս, ամէն ինչ ուսման վրայ է ձուլուած, հետեւաբար եթէ կուզենք մեր զաւակաց ապագան պատրաստել պէտք է չը զլանանք զանոնք դպրոց ղրկելու պարտաւորութենէն։ Ձեր պատուական աւագերէց հօր խօսածին նայելով այս գիւղին մէջ կարդալ գիտցողներուն թիւը հարիւրին ութսունի կը հասնի, ինչ որ բոլորովին յարմար ու համաձայն է մեր Վեհ. Կայսեր բարձր հաճութեան։ Ես հոս երեք անձնաւորութիւն կը ներկայացնեմ, Ա. Իզմիտի կառավարիչ Վսեմ. Մուսա Քեազիմ պէյը, զինուորական հրամանատար Վսեմ. Ճէլալ բաշան և անձամբ ալ Մէարիֆի տեսչութիւնը։ Այս զգացումներս պիտի թարգմանեմ Նոյնին Վսեմութեանց մօտիկ և պիտի գրուատեմ ձեր ուսումնասէր ձգտումները, որոնք համաձայն են Կայս. Վեհափառութեան Բարձր հաճութեան։ Արդ, մեր ամենուս պարտականութիւնը եղող մաղթանքները ուղղենք առ Բարձրեալն վասն արեւշատութեան մեր Օգոստափառ Ինքնակալին և բարձրագոչ աղաղակենք՝ կեցցէ յաւէտ կեցցէ մեր Վեհ. Կայսրը»։

Առաջնորդին հրաւէրին վրայ բեմ ելաւ [illegible] վարժարաններու տնօրէն Գալուստ էֆ. Մալաթեան, որ Պարտիզակ կը գտնուի, և դրուատեց պարտիզակցիին եռանդը, քաջալերեց զանոնք իրենց գործունէութեան մէջ, ընթերցարաններու պէտքը շեշտեց և իր գոհունակութիւնը յայտնեց հանդէսին անսպառ կազմակերպութեան մասին։

Յետոյ Առաջնորդը յայտարարելով որ ժամանակը ուշ է և ստիպուած է հասած շնորհաւորական նամակներու ընթերցումը զանց ընել, հրաւիրեց նախագահ հայր Ս.ը պահպանիչով մը փակել հանդէսը։

Տ. Թորգոմ Վ. նախ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին Արեւշատութեան համար և պահպանիչով հանդէսը փակեց։ Ներկայ բարձրաստիճան անձնաւորութիւնները իրենց ջերմագին շնորհաւորութիւնները յայտնելով մեկնեցան գոհ և ուրախ։

Վարժարանը այս տարի հետեւեալ շրջանաւարտները կընծայէ գիւղին։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(76)(

ՓՈԹՈՐԿԱԼԻՑ ԿԵԱՆՔ ՄԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Է.

ՎԱԳՐԸ ԱՌԻԾԻՆ ԴԷՄ

Վէճը սաստկացաւ երկու կիներուն միջեւ, որոնք անկաշկանդ ու համարձակ կը տեղացնէին իրարու գլխուն ո՛րչափ ծանր նախատինք որ գար իրենց եզուին։

—Բայց ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, գոչեց կոմսուհին, միթէ ձեզի պէս անամօթ չխտի մը տունէս վռնտելու իրաւունք չունի՞մ։

—Տո՛ւնդ, կրկնեց կոմսուհին, դեռ կ'երազէ՞ք տանկ բաներ, մոռցէք ալ տուն, ամուսին, անոնց ամէնուն ես տիրացած եմ, Ժօրժ իմս է յաւէտ, ինչպէս նաեւ այս տունը, մի՛ կարծէք որ սակայն ես հետամուտ եղած եմ ասոնք ձեռք անցընելու, անոնք եկած գտած են զիս, նոյն իսկ եթէ ուզէք ձեր կարասիներուն համար ալ բան մը կը վըճարեմ որ կրնայ գոհացուցիչ ճամբու ծախս մը ըլլալ ձեզ Ֆլորանս վերադառնալու համար, որովհետեւ ալ ո՛և է գործ չունիք Բարիզի մէջ, ո՛չ իսկ թատրոն կրնաք մտնել ձեր այս պառաւութեան տարիքէն ետք։

Պէնաէրատի մարքիզուհիին այս լըպիրշ յանդգնութեան առջեւ ո՛և է բառ չարտասանեց այլեւս կոմսուհին, ծառան կանչեց ու կարելի եղածին չափ պաղարիւնով պատուիրեց որ երթայ թաղին ոստիկանապետը կանչէ։

Ոստիկան բառին առջեւ ցնցուեցաւ մարքիզուհին, աշխարհի մէջ և ոչ մէկ բան կը վախցնէր զինքը, ո՛րչափ ոստիկանի մը շուքը և սակայն նկատելով որ թեթեւ տկարացում մը կրնայ պարտութեան մատնել զինքը,

Ինքն ալ ծառային ետեւէն երգիծական շեշտով մը պոռաց,

—Շո՛ւտ ոստիկան մը կանչէ, տեսնենք ի՛նչ պիտի ընէ աս գալիք ոստիկանը։

Երկու կիները շարունակեցին իրե՛նց լեզուակռիւը մինչեւ որ ներս մտաւ ոստիկան մը ու յարգանօք խոնարհութիւնով ողջունելով Լիւթրաքի կոմսուհին,

—Արդեօք ի՞նչ ծառայութիւն կըրնամ մատուցանել տիկին կոմսուհիին, ըսաւ։

—Շատ պարզ բան մը, պատասխանեց Բլարա Մօնթի, աս կինը դուրս հանել տունէս, որ կ'ուզէ ոճիր մը գործել հոս։

Պէնաէրատի մարքիզուհին քիչ առաջուան կորովը կորսնցուցած էր, ներս մտնող ոստիկանը անծանօթ ըլլալ չէր թուեր իրեն ու յիշողութիւնը պրպտելով այնպէս կ'ենթադրէր որ անոր յիշատակը զինքը սարսափեցնող և իրեն սպառնացող դէպքի մը հետ կապ ունէր։

Ոստիկանը միշտ քաղաքավար երկու կիներուն ալ հանդէպ,

—Տեսէ՛ք տիկինը ինչ կ'ըսէ, ըսաւ, եթէ ճշմարտապէս ոճիր մը պիտի գործուի հոս, իմ պարտականութիւնս է առաջքն առնել անոր։

Մարքիզուհին կասկած չունէր այլեւս, ոստիկանը ճանչցաւ. այս մարդն էր որ իր երկանը՝ Պէնաէրատի մարքիզին ու Տը Կրավէնիի դերկոմսին մենամարտի մէջ զիրար սպաննած առտուն եկաւ իմաց տուաւ իրեն մարքիզին մահը, բայց արդեօք այն ատեն ալ ոստիկա՞ն էր թէ նոր մտած էր այս ասպարէզը։ Եթէ այս մարդը այն ատեն ալ ոստիկան էր ու հինգ տարիէ ի վեր զինքը կը հետապնդէր ուրեմն գիտէր իր ամբողջ անցեալը ինչպէս նաեւ Արքատ փողոցի ապարթմանին մէջ Բլօտին Մաւլին սպաննած ըլլալը։ Խնդիրը բոլորովին կը փոխուէր հիմա մարքիզուհիին համար, որ ծուղակին ինկած մուկի մը նման բոլորովին ամքած մնաց վայրկեան մը, ետքը հասկնալ ուզելով թէ այս ոստիկանը առաջին անգամ իրեն տունը եկած ատե՛նն ալ այս պաշտօնը ունէ՞ր, թէ նոր մտած էր այս ասպարէզը,

—Կ'երեւայ որ դուք դեռ նոր ոստիկան արձանագրուած էք ու ձեր պաշտօնին պարտականութիւնները չէք գիտեր, ըսաւ, ընդդիմախօսի մը, հակառակորդի մը բարբանջանքը բաւական է միթէ ոճիրի մը գոյութիւնը ապացուցանելու, ես քանիցս հազար ոսկի համրեր այս տիկնին տունը գընել եմ օրինական ձեւակերպութիւններով. հիմա իրաւունք չունի՞մ տունս պտըտելու։

Ոստիկանը որ մեր ընթերցողներուն քաջածանօթ Բիկաշն էր, հինգ տարիէ ի վեր շարունակ Պէնաէրատի մարքիզուհին կը հետապնդէր, բայց չէր կըրնար ստոյգ ապացոյց մը ձեռք անցընել անոր առաջին անգամ գործած մարդասպանութիւնը հաստատելու համար։ Դատարանը Բլօտին Մաւլիի սպանութեան առթիւ մէկ քանի ամբաստանեալներ հարցաքննելէ ետք տեսնելով որ անոնց և ոչ մէկն է մարդասպանը, ամէնքն ալ ազատ արձակած էր ու խնդիրը մոռացութեան թաղած։ Ոստիկան Բիկաշ սակայն որ Ժօրժ Կրավէնիի վրայ հսկելու պաշտօնով ընկերացած էր անոր, նախ Պէնաէրատի մարքիզին ու ետքն ալ անոր կնոջ՝ Ժօրժի այցելելէն ու հետեւեալ օրը երկուքին միջեւ տեղի ունեցած մենամարտէն, Բլօտին Մաւլիի ու Պէնաէրատի մարքիզին միեւնոյն ապարթմանը բնակելէն, ինչպէս նաեւ սպաննուած կնոջ ու մարքիզուհիին միջեւ Ժօրժի նկատմամբ մեծ նախանձ մը ծնած ըլլալէն համոզում գոյացուցած էր թէ արդարեւ Պէնաէրատի մարքիզուհին էր մարդասպանը։ Եւ սակայն իր համոզումը բաւական չէր մարքիզուհի մը իբր մարդասպան ամբաստանելու համար, աւելի կարկառուն փաստեր անհրաժեշտ էին, զորս ձեռք անցընելու տենչով թէ պաշտօնը կը վարէր Բիկաշ և թէ գաղտնաբար ալ միշտ հետամուտ կ'ըլլար մարքիզուհիին կեանքը ուսումնասիրելու։ Այս հետապնդումներուն շնորհիւ ալ աւելի հաստատուած էր Բիկաշ իր համոզումներուն մէջ, մարքիզուհիին վարած զեխ կեանքը, անոր ասոր քսակը շորթելը, կիներուն ձեռքէն էրիկները խլելը և մանաւանդ Լիւթրաքի կոմսը ինչ միջոցներով ճանկին մէջ առնելը մանրամասնութեամբ ծանօթ էին իրեն։ Եւ սակայն ասոնք դարձեալ բաւական զօրաւոր փաստեր չէին Պէնաէրատի մարքիզուհին դատապարտելու, զոր թեթեւ մը խայթելու ժամանակը հասած սեպելով,

—Ներեցէ՛ք տիկին, ըսաւ, ես վաղեմի պաշտօնեայ մըն եմ ոստիկանատան մէջ, երկար տարիներ կեանքս նուիրած եմ այս գործին, ժամանակով մենամարտի ճիւղին կը հսկէի ու պաշտօն ունէի մենամարտողներուն կեանքը ուսումնասիրելով մենամարտներուն բուն պատճառը հասկնալու, հիմա սակայն ուրիշ ճիւղի կանչուած եմ, այս բացատրութիւնները տալ հարկ սեպեցի հասկցնելու համար թէ նորեկ ոստիկան մը չեմ և օրէնքին տրամադրութիւնները սորվելու պէտք չունիմ, դուք տուն գներ էք. շատ աղէ՛կ, բայց ցորչափ տունը ձեզ յանձնուած չէ պաշտօնապէս, իրաւունք չունիք ուրիշի մը կալուածէն ներս մտնելով անոր իրաւունքը բռնաբարելու, հիմա հաճեցէք դուրս ելլել, հակառակ պարագային իրաւասութեանս սահմանին մէջ է զձեզ ձերբակալելը։

Մարքիզուհին հարիւր անգամ վըղջաց տանկ ձախող այցելութիւն մը ընելուն, բայց անգամ մը սկսած գտնուած էր. ու տկարութիւն ցուցնելը կրնար վտանգել դատը, ոստիկանին դէմքը մանաւանդ ահ ու սարսափ կ'ազդէր իրեն, անոր սքօղուած յայտարարութիւնը թէ, նախապէս մենամարտի ճիւղին մէջ պաշտօնեայ էր, բացարձակ սպառնալիք մըն էր իրեն ուղղուած, որով կը զգացնէր թէ գիտէ մարքիզին ու Կրավէնիի դերկոմսին մենամարտին պարագաներն ու շարժառիթը։

(Շարունակելի)

1. Վահրամ Աղնաւորեան
2. Սարգիս Քիւթնէրեան
3. Արմենակ Դատաւորեան
4. Սարգիս Բարձիկեան
5. Վահրամ Թավլուեան

Յանձնաժողովը մտադիր է դպրոցին չորս կողմը նորոգել ասկէ առքը գոյացած հասոյթէն: Հանդէսին օրը 30 ոսկիի հասոյթ մը գոյացած է: Յանձնաժողովը ամէն ջանք ի գործ պիտի դնէ դպրոցին յառաջդիմութեան համար. ի մէջ այլոց նոր նստարաններ պիտի շինել տայ, դասարանները պիտի զարդարէ, գրենական պիտոյքներ պիտի հոգայ:

Յանձնաժողովին անդամներն են.

Տեարք, Գրիգոր Միքայելեան՝ Ատենապետ, Վահան Ճլկունի՝ Ատենադպիր, Աստուածատուր Հաբելեան, Գրիգոր Սարայտարեան, Ղազարոս Նահապետեան, Յակոբ Թէօլէօլեան, Յովհաննէս Տ. Կարապետեան, Միքայէլ Պետիկեան, Ստեփան Բարաղամեան և Օննիկ Ղազարեան:

Անոնց ամէնքն ալ ջանադիր և բանիբուն երիտասարդներ են, մեծ մասամբ դպրոցական աշխատաւորներ որոնց սարքած հանդէսը սատուգիւ վեր էր ամէն գնահատականէ, և յոյս կուտան իրենց գործը շարունակելու միևնոյն [illegible]

[illegible] Մուսթաա էֆ. և պաշ քեաթիպ Շէրիֆ պէյ, նաև Տքթ. Զէմպըրս, Վեր. Փառնակ Խալէնտէրեան, Բրօֆ. Աբրահամ Տ. Յակոբեան, Պատ. Ս. Մանուկեան, Արմենակ Տ. Յակոբեան, Երուանդ էֆ. Տ. Անդրէասեան, Գառնիկ էֆ. Կիւրեղեան, Գալուստ էֆ. Մալաթեան, Մինաս էֆ. Ծալեան, Տքթ. Տ. Ստեփանեան, աւագ ուսուցիչ Աստուածատուր էֆ. Հաբելեան, Յարութիւն էֆ. Քիւթնէրեան, Աղասի էֆ. Տ. Մկրտիչեան, Արտաշէս էֆ. Գարավէլէճեան, Սարգիս էֆ. Փէթօեան, Ներսէս էֆէնտի Զաքարեան և այլ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ որոց մի առ մի անունները թուել անկարելի է:

ՊԵՏԻԿ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼԵՒՌՈՒՍ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ.—Կազէթ տը Ֆրանքֆօրթ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջև Մայր. Արևելքի և Հնդկաստանի մասին համաձայնութիւն մը կնքուած է սկզբունքով և թէ ստորագրութիւնը մօտ է: Լաւատեղեակ աղբիւրներ այս լուրը կը հաստատեն: Այս պահուս Լոնտոնի և Բեդերսպուրկի Դահլիճները կը պատրաստեն այս համաձայնութիւնը, այնքան խնամքով որ ապագային ո և է դժուարութիւն չծագի երկու տէրութեանց միջև: Աշխատութիւնները բաւական առաջացած են և յոյս կայ որ նոյն իսկ այս շաբթու աւարտի ստորագրուի (Տե՛ս Հեռագիրը): Ստոյգ կը նկատուի թէ այս համաձայնութենէն ետք Անգլիոյ թագաւորը Ֆինլանտական ջուրերուն մէջ տեսակցի Ռուսիոյ Ցարին հետ, ինչ որ պիտի դրոշմէ անգլեւռուս համաձայնութիւնը Մ. Արևելքի և Հնդկաստանի մասին: Ֆրանսա ուրախ է այս համաձայնութենէն որ կը կնքուի իր մէկ դաշնակցին և մէկ բարեկամին միջև, և այսպէս կը զօրանայ Ֆրանսական արտաքին քաղաքականութիւնը: Պէտք է խոստովանիլ թէ այս համաձայնութիւնը գործն է Ֆրանսայի: Մ. Տէլքասէի տիրական քաղաքականութիւններէն մէկն էր Անգլիան մօտեցնել Ռուսիոյ՝ Ֆրանսայի հովանիին տակ: Այս բարեդէպ բանաձևը պատճառ եղաւ որ Հըլի միջադէպը գոհացուցիչ կերպով կարգադրուի: Անկէ ի վեր Մ. Արևելքի մասին անգլեռուս մերձեցումը կանոնաւորապէս զարգացաւ Ֆրանսական յարատևութեան հիմին վրայ:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՀԱՃԱՌԸ.— Անգլիոյ Խորհրդարանին փակման առթիւ Էտուարտ Է.ի խօսած ճառը, որուն ամփոփումը հեռագիրներով տուինք, այդ տեսակէտով բաւական անշան էր, քանի որ քաղաքական նոր յայտարարութիւն մը չէր ըներ: Ճառը կը բաւականանայ միայն համառօտակի մէջ բերելով այն իրողութիւնները որոնք կայսրութեան ներքին և արտաքին կացութիւնը յատկանշած են, առանց մէկուն կամ միւսին վրայ մասնաւորաբար ծանրանալու: Նստաշրջանի ընթացքին քուէարկուած ծրագիրները միջակ տեղ մը գրաւած էին ճառին մէջ: Լորտերու ժողովն է որ կը ջանայ հակառակիլ դահլիճին լաւագոյն մտադրութեանց: Բայց յուսալի է որ Պենըրմէնի կառավարութիւնը ջնջէ Լորտերու ժողովին ազդեցութիւնը Երեսփ. ժողովին մէջ, որ մեծամասնութեամբ արդէն ազատական է, այսինքն դահլիճին կուսակցութենէն:

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ԵՒ ԶԷՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆ.—Տեօյչէ Րունտշաու կը հրատարակէ Քրիսբիի կողմէ Մ. Բրիվօ Լէվիի գրուած նամակներ: Ասոնց մէջ կայ հատ մը մանաւանդ, որ 1893 թուականը կը կրէ, որուն մէջ Քրիսբի կ'ըսէ թէ Վիլհէլմ կայսր Լէոն ԺԳ. Պապին հետ տեսակցութեան մը պահուն զէնընկէցութեան նպաստաւոր խօսեցաւ և յոյս յայտնեց որ ապագային եւրոպական համաժողով մը կազմուի այդ նպատա- [illegible]

[illegible] րինէ կը հեռագրեն թէ Օլէնի մէջ Րօզ լերան վրայ կատարուեցաւ միջազգային մեծ դիտարանի մը բացումը ի ներկայութեան Իտալիոյ մայր-թագուհիին և բազմաթիւ գիտուններու: Ֆրանսա, Իտալիա, Զուիցերիա, Գերմանիա, Աւստրիա և Միացեալ Նահանգները մասնակցած են այդ հաստատութեան: Դիտարանը ունի ամենավերջին կատարելութեամբ տիեզերագիտական և գիտական գործիքներ:

«ՃԵՐՄԱԿ ԽԱՉ».— Ժընէվի մէջ այս օրերս հաստատուեցաւ կարեւոր կազմակերպութիւն մը «Ճերմակ Խաչի տեխնիքական ընկերութիւն» անուն: Նպատակն է միացնել ամէն երկրի մէջ եղած ջանքերը, թոքախտի, քաղցկեղի, տարափոխիկ ախտերու և ընկերային հիւանդութեանց՝ ինչպէս ալքոլականութեան եւայլնի դէմ:

ՖԷՄԻՆԻԶՄ.— Վիեննայի կրթական նախարարութիւնը վաւերացուց Օր. Էլիզ Րիխթէրի անուանումը իբր ուսուցիչ հռոմէական բանասիրութեան ազատ դասընթացքի մը: Այս անուանումը առաջարկուած էր երկար ատենէ ի վեր Վիեննայի իմաստասիրական ուսուցիչներու քօլէժին կողմէ: Առաջին անգամն է որ կին մը կ'արտօնուի Համալսարանական դասընթացք մը հաստատելու:

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐԸ ԵՒ ԲԱՆԱԿԸ. Գերման բանակին մէջ դեռ կան հին սովորութիւններ որոնք յիշատակ մնացած են Մեծն Ֆրետերիքի ժամանակէն: Ամէն անգամ որ զօրահանդէսի մը պահուն սպայ մը ձիէն իյնայ, պարտաւոր է իր բոլոր ընկերներուն փունչ հրամցնել: Վիլհէլմ կայսրը որ այսօրերս Համովէրի մեծ զօրանցքին ատեն ձիէն իյնալու փոքր արկածին ենթարկուեցաւ, չէ մոռցած հին աւանդութիւնը: Հազիւ ոտքի ելած, ժպտելով ըսաւ շուրջի սպաներուն.

—Ասիկա կատակ մըն է որ սուղի պիտի նստի ինծի: Հիմա պարտաւորուած եմ փունչ հրամցնել ամբողջ զօրաբանակին:

Իրաւ ալ կայսրը Համովէրի բոլոր սպաները մեծարեց փունչ հրամցնել տալով անոնց:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ.—1906 Յունիս 30ին վերջացող տարեշրջանին մէջ Մ. Նահանգաց զանազան կողմերը տեղի ունեցած երկաթուղիի արկածներէն մեռած են 4157 հոգի, ուղևոր և պաշտօնեայ և 66,657 հոգի վիրաւորուած են: Իսկ 1905ի երկրորդ վեցամսեային մէջ եղածներն ալ հաշուելով 5700 մեռեալ և 78,000 վիրաւոր:

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՄՏՈՒԹԻՒՆ. —Ճաբոն միշտ օրակարգի վրայ է: Այս երկրին ըրած առաջդիմութիւնը զարմանալի է, բայց դարերէ ի վեր այս ցեղին հնարամտութիւնը ի յայտ կուգար բազմաթիւ առիթներով: Այսպէս, կը պատմուի հետաքրքրաշարժ պարագան 200 տարի առաջ ապրող Ճաբոնցի ձկնորսի մը, որ իր լաւ իմացողութեան և պատրաստամտութեան շնորհիւ կրցաւ տարօրինակ աշխատութեան մը վախճանը բերել: Ամերիկեան առագաստանաւ մը որ քափուր և պղինձ բեռցած էր հոլանտական տան մը հաշւոյն, Նակազաքիի առջև կ'ընկղմի: Ամէն ջանք ապարդիւն կը մնայ զայն ընկղմած տեղէն հանելու, մթերքը ազատելու և բանալու նաւահանգիստին անցքը որ խցուած էր անով: Քըյէմօն —այս էր ձկնորսին անունը— որ երբեք եւրոպական նաւ տեսած չէր, յանձն առաւ այդ գործը կատարել, պայմանաւ որ ծախքերը տան: Ջուրերուն տեղատուութեան պահուն, ընկղմած նաւին շուրջը զետեղել տուաւ ութը մեծ մակոյկներ, որոնք ուժով մը կապուած էին իրարու և միւս կողմէն ալ ծովուն յատակի նաւին հետ: Մակընթացութեան ատեն, երբ ջուրերը բարձրացան, բարձրացան ընդհանրապէս նաև ութը նաւերը, որոնք կապուած ըլլալով ընկղմածին հետ, զայն ալ բարձրացուցին: Այսպէս, արկածեալ ամերիկեան նաւը ելաւ ջուրին երեսը և նպաստաւոր հովէ մը գնաց եզերք խրեցաւ. պղինձի մթերքը ազատուեցաւ, բայց քափուրը ընկղմած էր: Բաջ Ճաբոնցին ազնուականի տիտղոս ստացաւ և իրեն շնորհուեցաւ զինանշան մը ուր կը ներկայացուէին փոքր նաւ մը և հոլանտական երկու ծխափող խաչաձև դրուած:

ՔՐՈՆԻԿ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Խնամակալութիւնը այս առաւօտ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նիստ գումարելով պիտի զբաղի Կեդր. վարժարանի նոր տարեշրջանի Ելմտացոյցին և Կրթ. Ծրագրին վերջնական պատրաստութեամբ:

ԿԱՐՆՈՅ Առաջն. Փոխանորդը Պատրիարքարան գիր մը ղրկելով, Վիճակին եկեղեցական և կրթական գործերուն օր առաջ կարգադրութեան համար, կը խնդրէ որ նորընտիր Առաջնորդ Գեր. Տ. Գէորգ Արքեպիսկ.ի առաքումը փութացուի:

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ պարգեւած է Իւլայի Ս. աստիճան և երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Ազգ. Պատրիարքարանի գործակատար Արիս էֆ. Ֆէսճեանի:

ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ Մայր վարժարանը երէկ բացուեցաւ և բաւական թուով աշակերտներ ներկայացած ըլլալով, դասախօսութիւններն ալ սկսան:

ԲԳԻԻ Առաջն. Տեղապահ Տ. Պսակ վրդ. Տէր Խորէնեան վաղը մայրաքաղաքէս կը մեկնի իր պաշտօնատեղին երթալու համար:

ԱԶԳ. ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԷՆ Աշոտ էֆ. Գույումճեան Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանին գիտութեանց ուսուցիչ կարգուած ըլլալով, առաջիկայ շաբթու Երուսաղէմ կը մեկնի:

ԲԱԲԵՐԴԷՆ խնդրագիր մը հասած է Պատրիարքարան, որով տեղւոյն եկեղեցական և կրթական գործերուն անկերպարան վիճակը յայտնելով կը խնդրուի որ կարող Առաջնորդ մը ղրկուի իրենց: Հակառակ պարագային կը խնդրեն որ գոնէ իբր քննիչ վարդապետ մը ղրկուի, որ տեղւոյն վրայ քննելով եկեղեցական և կրթական գործերու վիճակը ըստ այնմ պէտք եղած կարգադրութիւնը փութացուի:

ԵՐԶՆԿԱՅԻ Նախորդ Տեղապահ և Տրապիզոնի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Էմմանուէլ Ծ. վրդ. Պալեան Օգոստոս 18ին ուղևորած է Կարին, Երզնկայի վերաբերեալ կրթ. և եկեղեց. խնդիրներ կարգադրելու համար և Օգոստոս 25ին Երզնկա վերադառնալու պայմանաւ:

ԲԷՕԹԱՀԻՈՅ Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Ծ. վրդ. Պապեան որ իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար Պոլիս եկած էր, առողջացած ըլլալով, մօտերս կը դառնայ իր վիճակը:

ԳԸՆԱԼԸ ԿՂԶԻԻ Ս. Ներսէսեան վարժարանի ուսանողները, կիրակի գիշեր, Կայսերական Փառակալութեան Բարեբաստիկ Տարեդարձին առթիւ, ըստ սովորութեան, առաջնորդութեամբ Քահանայից դասուն, Թաղ. Խորհուրդին անդամներուն և իրենց ուսուցիչներուն, տեղւոյն Ոստիկանութեան պահականոցին առջև Վեհ. Կայսեր ձօնուած երգ մը երգեցին, որմէ ետք վարժարանին ուսուցիչ Հայրապետ էֆ. Շնորհքեան Թուրքերէն ուղերձ մը կարդաց: Այս հանդէսին մէջ մասնաւորապէս ուշադրութիւն գրաւեց, հիւրաբար կղզին գտնուող Պիլէճիկի պատուաւոր ազգայիններէն Տամլամեան Տիգրան էֆ.ի հազիւ ութամեայ աղջկան, փոքրիկն Անժէլի համարձակ և յստակ առոգանութեամբ արտասանած Թուրքերէն մէկ բարեմաղթական ոտանաւորը որ ծափահարութիւններու մէջ վերջացաւ:

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանէն, այս տարուան վկայեալ բժիշկներու ցանկը հրատարակած էինք երէկ: Այդ բժիշկները վիճակով թաղապետական բժիշկի պաշտօնի կոչուեցան հետևեալ գաւառներու մէջ.—Տօքթ. ք Մանասէ Պ. Զէվիկեան՝ Խալիլ-իւր-Րահման (Երուսաղէմի սանճագ): Խաչիկ Ս. Քափամաճեան՝ Աքսէքի (Գոնիայի վիլայէթին մէջ): Յակոբ Ա. Գաչըքճեան՝ Քավայիա (Շքոտրայի վիլայէթին մէջ): Յարութիւն Ս. Վէզնէեան՝ Թավաս (Այտընի վիլայէթին մէջ): Միհրան Գ. Սուճեան Գարաաղաճ (Գոնիայի վիլայէթին մէջ): Գէորգ Կ. Երէցեան՝ Մաարաթ-իւլ-Նաման (Հալէպի վիլայէթին մէջ): Յովհաննէս Կ. Ջահրէճեան՝ Ճէպէլէ (Պէյրութի վիլայէթին մէջ): Կ. Հ. Ալլահվէրտեան՝ Վուլչէթրին (Գոսովայի վիլայէթին մէջ):

Իսկ դեղագործի վկայական ստացող հայ ուսանողներն են՝ Հրանտ Էմմէքճեան (Պոլսեցի), Նազարէթ Քիւթնէրեան (Պարտիզակցի), Յակոբ Արսէնեան (Օվաճըգցի), Գէորգ Թուրսարգիսեան (Մէրսինցի), Յովհաննէս Անտոնեան (Պրուսացի), Կարապետ Պետրոսեան (Կեսարացի), Երուանդ Դարբինեան (Ամասիացի) և Վահան Սիրունեան (Արապկիրցի) էֆ.ները:

ՍՏԱՑԱՆՔ Զ. և Հ. Աստուրի մէկ նոր հեղինակութիւնը, «Թանգարան հատընտիր հատուածներու արձակ և ոտանաւոր» բարձրագոյն դասընթացքի համար: Այս աշխատութիւնը կը բաղկանայ 328 էջերէ և կը բովանդակէ իր մէջ արձակ և ոտանաւոր հատուածներ: Գինն է 9 ղրշ. և կեդրոնատեղին Նշան Պապիկեան գրատունը:

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Հանգուցեալ Օննիկ էֆ. Քիւրքճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 95 ղրշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Գառնիկ էֆ. Շիշմանեան:

⁂ Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ Յունիս և Յուլիս ամսոց մէջ հետևեալ նուիրատուութիւններն եղած են.— Թաղ. Խորհուրդ Պարտիզակի, տեղւոյն ազգայնոց մէջ շրջաբերեալ գանձանակի և պնակի հասոյթ 1080 ղրշ., Վսեմ. Ունճեան էֆ.ի Բաշալիմանի աղօրիքի գանձանակէն 805 1/4, Երուանդ էֆ. Լաթիֆեան 540, Բարեսէր ոմն 236, Տօքթ. Խնդիրեան էֆ. մայիս յունիս ամսական 432, Յարութիւն էֆ. Սալըրեան վասն տարեդարձի մահուան Մհ. Ղազարոս աղա Սալըրեանի 216, Նուպար էֆ. Կարապետեան վասն հոգւոյ Կիւլհանըմ Նուպարեանի 190, Տ. Աբգար քհնյ. Տ. Յարութիւնեան Պագուցի 124, Կարապետ էֆ. Կիւմիւշեան Ատաբազարցի 108, Յարութիւն էֆ. Ֆստուքեան Գնճլարցի 108, Յովհաննէս էֆ. Թէրլէմէզեան 60, Միսաք էֆ. Բամպուքճեան Կարնեցի 60, բարեսէր ոմն յիշկիշէհիր 50, Մհտ. Յակոբ էֆ. Մանձուպեան Գոնիացի 54, Տիկին Մարիամ Տիրացուեան Գոնիացի 45, Տ. Դանիէլ Ծ. Վ. Յակոբեան 40, Յարութիւն էֆ. Սարըեան Պիլէճիկցի 40, բարեսէր ոմն 40, Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեան 20, Տեարք Ալիքսան Տիրատուրեան 27, Յակոբ Ազատեան 27: 20ական Կարապետ Ազատեան, Յակոբ Բըլօեան Պաթումցի, Յարութիւն Առաքելեան, Հայկ Տավուտեան, Հայկ Աբգարեան Պիլէճիկցի, Մ. Սիմոնեան, Յարութիւն Պաղտասարեան Նար՚ըլկանցի, Պօղոս Քէլէճեան Կիրասոնցի, Յակոբ Փափազեան Պիլէճիկցի, Կարապետ Դաւիթեան, Հայկ Վարժապետեան Արսլանպէկցի, Ղազար Տիգրանեան Գընճըլարցի, Մագսուտ Ֆնտգլեան, Աբրահամ Փանոսեան նուէր պատարագի Կարապետ Խաչատուրեան մօմագին, և Տիկին Մարիամ Խորանեան: Ղազար Տիգրանեան 11 1/2 ղրշ.: Սիկարի թղթի հասոյթն եղած է յունիս ամսոյ մէջ 3350 ղրշ. յուլիս ամսոյ մէջ 2700, գումար 6050 ղրուշ: Վսեմ. Գէորգ էֆ. Ասլան 10 հատ դաճէ արձանիկներ, Տ. Տիմոթէոս Ս. Եպիսկ. Սափրիչեան, 1 սնտուկի մէջ 139 օրինակ տպագիր և 17 օրինակ ձեռագիր գրեանք: Աբրահամ էֆ. Փանոսեան իր հանգուցեալ հօր Գրիգոր Փանոսեանի հոգւոյն ըստ իր բարի սովորութեան 35 1/2 քաշ միս և 100 քիլօ հաց: Տիկնանց Պատ. Խնամակալութիւն 100 հատ ձմերուկ: Գրիգոր էֆ. Գառնակերեան 1 պարկ (7 3/4 քաշ) օխլամուրի ծաղիկ, Բիւզանդ Նշանեան և Մագսուտ Իսրայէլեան 287 քաշ դդում: Բարեսէր ոմն 700 հատ վարունգ, բարեսէր ոմն 1 հատ բրդեայ անկողին և 1 վերմակ, Տիկին Մաքրուհի Գարագաշեան 1 հատ խաչի բանիչ, Գէորգ էֆ. Պօղոսեան 1 հատ խաչի բանիչ: Նշան էֆ. Սերտարեան դեղագործ 1 հատ կաթնտու այծ, Խաչատուր էֆ. Մալեան 1 հատ մոմ օխանոց, Տիկին Կիւլիւկ Մկրեան 1 հատ մոմ օխանոց, բարեսէր ոմն 2 1/2 օխա ձիթապտուղ:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Մանչումէի չարաթ օրուան թիւին մէջ Սեբաստիոյ առաջնորդական ընտրութեան վրայ յօդուած մը կարդացի որուն մէջ Սեբաստացիի մը հետևեալ խօսքը առաջ կը բերուէր. «Զաւէն Վ. ալ իր կողմէ շահած էր մեր առաջնորդարանին քարտուղարը որ ի նպաստ իրեն կ'աշխատէր ամենայն անձնուիրութեամբ...»:

Թէ՛ այս խօսքին և թէ՛ յօդուածագրին ուրիշ ակնարկութիւններուն պատասխանելու համար կը փութամ հրապարակաւ յայտարարելու թէ ո՛չ մէկ խմբագրէ խնդրած եմ որ զիս Սեբաստիոյ առաջնորդութեան ընտրելի ներկայացնէ կամ իմ վրայ գովեստ գրէ, ո՛չ մէկուն գրաւոր կամ բերանացի դիմում ըրած եմ որ զիս յանձնարարէ ի Սեբաստիա, և ո՛չ ալ կը ճանչնամ Սեբաստիոյ առաջնորդարանի քարտուղարը կամ գիտեմ անոր ո՛վ ըլլալը. հետևաբար կը կարծեմ թէ սխալ հասցէի ուղղուած են այդ խօսքերը:

ԶԱՒԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ

Շ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ.—

Քանի մը տարիէ ի վեր գեղեցիկ սովորութիւն մը մուտ գտած է Գարահիսարի մէջ: Ս. Սահակի և Ս. Մեսրոպի՝ մեր ազգին այդ երկու անգուգական և անմահանուն բարերարներուն, յիշատակը արժանաւորապէս յարգած ու պատուած ըլլալու համար սարքել կարելի եղածին չափ շքեղ ու փայլուն գրական հանդէս մը: Այս տարի եւս շատ փայլուն կերպով տեղի ունեցաւ այդ հանդէսը: Հանդիսասրահը որ լեցուած էր ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ մը, կանաչներու, ծաղիկներու և նկարներու արուեստահանդէսի մը կերպարանքն առած էր, որոնց մէջ բեմին ճակատը, անմիջապէս ուշադրութեան կը զարնէր այն մեծադիր գեղեցիկ խմբանկարը՝ ներկայացնող մեր դպրութեան պանծալի հայրերը, զոր յատկապէս հանդէսին համար պատրաստած էր վարժարանին սաներէն Պ. Կարապետ Պ. Վարդեան: Գրական հանդէսի հաւաքոյթ մը եղաւ գրեթէ հանդէսը: Եղած արտասանութիւններուն մէջէն հիանալի էին բացարձակապէս, թէ՛ գրուածքով և թէ՛ խօսուածքով, Գուշի մարդը, Երկուերը և տրամախօսութիւնը՝ Ներսէս և Սահակ Պարթևներու միջև, որոնք խանդավառ ծափահարութիւններու մէջ վերջացան: Աւագ էֆ. Տուրիկեան ըրաւ գեղեցիկ ատենախօսութիւն մը՝ պատմական ամփոփ տեսութիւն մը ընելով երկու անման հայրերու վրայ: Տիգրան էֆ. Կարմիրեան գեղեցիկ տեսութեամբ պարզեց հայ եկեղեցականութեան դերը մեր դպրութեան մէջ, սկիզբէն մինչև արդի ժամանակները հասցնելով: Նշանակելի էր նաև գոլէճական Լևոն էֆ. Հիւսիսեանի ատենախօսութիւնը, որմէ ո՛րչափ գոհ մնաց ժողովուրդը, ա՛յնքան դժգոհ եղան ուրիշ քանի մը տեղացի գոլէճականներ, իրենց անսովոր ձևերուն և գաղափարներուն խակութեանը համար: Առաջնորդ Սմբատ Ծ. Վ. վերջացուց հանդէսը գոհար դրուատական մը խօսելով պերճ լեզուով, օրուան գր. դիւցազներուն վրայ: Ժողովուրդը շատ գոհ տպաւորութեամբ մեկնեցաւ:

Յուլիս 22ին տեղի ունեցաւ՝ դպրոցին սրահին մէջ, մանկապարտէզի հրապարակային հարցաքննութիւնները և հանդէսը: Ցաւալի է ըսել թէ Գարահիսարի կրթասէր ժողովուրդը որ իր պզտիկներուն հանդէսին ներկայ գտնուելու ջերմ փափաքով անսովոր բազմութեամբ մը ամբողջ սրահը գրաւած էր, բացարձակ հիասթափում մը ունեցաւ: Ոչ միայն տաղտկալի ըլլալու աստիճան երկարեցան երկրաչափական հարցաքննութիւնները, որուն հետեւանքով հանդէսը վերջացած պահուն նախկին բազմութեան գրեթէ մէկ քառորդն անգամ չէր մնացած այլ և իր նրբին արուեստին մէջ անգէտ մը եղած ըլլալը յայտնուեցաւ մանկապարտիզպանուհիին: Կը հրատարակենք այս պարագան, յուսալով թէ Օր. Մանկապարտիզպանուհին պիտի ազդուի և պիտի արտանց փարի իր ասպարէզին և նոր գաղտնիքները իւրացնել պիտի աշխատի, փոխանակ իր ուշադրութիւնը՝ հակառակ իր դիրքին ու պաշտօնին, շահու նորանոր աղբիւրներու վրայ կեդրոնացնելու, քանի որ կ'իմանանք թէ Պատ. Հոգաբարձութիւնը իր արժանիքէն շատ աւելի բարձր նիւթական վարձատրութեամբ մը կը վարձատրէ զինքը: Կը յուսանք և կը փափաքինք որ յարդ իր վրայ կազմած գաղափարնիս ցրէ գոնէ յաջորդ տարի աւելի յաջող ներկայացումներ ունենալով:

Օգոստոս 4ին ևս տեղի ունեցաւ, ամավերջի մրցանակներու և վկայականներու բաշխման հանդէսը: Կրկին հանդէսներով, հրապարակային հարցաքննութիւններով տեսնուեցաւ թէ շատ արդիւնաւոր շրջան մը բոլորած են այս տարի տեղւոյս Մուշեղեան երկսեռ վարժարանները ուսուցիչներու և հոգաբարձութեան միջև տիրող բարեդէպ համերաշխութեան շնորհիւ, որոնց համար շնորհաւորելի են ամէն կերպով: Ութը մանչ և վեց աղջիկ շրջանաւարտներ ունեցան որոնց իւրաքանչիւրը կարդաց իր աւարտաճառը հանդէսին մէջ: Համեմատաբար բաւական յաջող գրութիւններ էին մանաւանդ երկու շրջանաւարտներու Գետերը և Գեղարուեստ եւ Բարոյական վերնագրերով գրութիւնները: Հանդ[illegible] բանքը խօսեցաւ ազդեցիկ վարժարանի տեսուչ Աւագ էֆ. Տուրիկեան: Նախանտաւարտներու մրցանակներէն [illegible] բաժնուեցան այն գրական մրցանակները զոր փափաքած և հաստատած է կրթասէր անձ մը, երկու բարձրագոյն կարգերու հայերէնի մէջ յաջող եղողներու համար: Այս առթիւ կը հրաւիրուին կրթասէր ծնողքներ, որպէսզի յանուն կրթասիրութեան յանձն առնելով պզտիկ զոհողութիւն մը, հաստատեն մէկ մէկ մրցանակ այս [illegible] կամ այն ինչ ճիւղին մէջ յաջողող փոքր աշակերտներու համար, ինչ որ մեծ [illegible] դրդիչ մը պիտի ըլլայ աշակերտաց մրցումին և յառաջդիմութեան: Հանդիսականներէն Մանուկ էֆ. [illegible] ատենախօսութիւնը իր գործնական համ[illegible] դամանքովը նշանակելի էր: Առաջնորդ Ս. Հայրը որ կը նախագահէր հանդէսին, «Ծանի՛ր զքեզ»ը բնաբան առնելով գեղեցիկ և ազդու խրատական մը խօսեցաւ շրջանաւարտներուն [illegible] նաւարտուհիներուն և փակեց հանդէսը պահպանիչով մը:

Կ'իմանանք թէ Առաջնորդարանի Պատ. Հոգաբարձութեան համաձայնութեամբ որոշուած է դպրոցին մասնաւորապէս մակարդակը բարձրացնել Է. կարգի մը յաւելումով և այդ նպատակով հարկ եղած զգուշացումը եղած է ուսուցչութեան կողմէ այս տարուան շրջանաւարտներուն: Յաջողութիւն կը մաղթենք ի սրտէ:

Շ. Գարահիսար ԻՐԱ[illegible]

⁂

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ.—

Յուլիսի 23ին սկսաւ քաղաքիս [illegible] սեռ վարժարաններուն ամավերջի հարցաքննութիւնը և վերջացաւ 24ին: Թուրքերէնի քննութեան ներկայ գտնուեցան Վսեմ. կառավարիչ պէյը և այլ պետական պաշտօնեաներ և բաւական թուով ժողովուրդ: Կառավարիչ պէյը անձամբ քննելով բարձր կարգի ուսանողները, շատ գոհ մնաց տրուած պատասխաններէն, և ամէնէն բարձր նիշերը շնորհեց: Քննութեան աւարտումէն ետք ուսանողներէն մէկը Թուրքերէն ճառ մը կարդալով ուսումի ծաւալման համար Վեհ. Կայսեր ցուցած շնորհները երախտեօք դրուատեց և մաղթանքներ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան արեւշատութեան համար: Վսեմ. կառավարիչ պէյը իր գոհունակութիւնը յայտնելէ և ներկաները [illegible] շարականներով պատուասիրուելէ [illegible] քննութեան հանդէսը վերջացաւ:

⁂ Յուլիսի 29ի կիրակի օրը [illegible] ղեցին մէջ տեղի ունեցաւ երկ[illegible] վարժարաններուն մրցանակաբաշխութեան հանդէսը: Ներկայ էին կառավարութեան ամբողջ պաշտօնէութիւնը, քահանաները, Թաղ. Խորհուրդը [illegible] երկու սեռէ խուռներամ բազմութիւն մը: Վարժարանի այս տարուան [illegible] շրջանաւարտներն էին Կիրակոս [illegible] վաճեան, Գրիգոր Պօղանեան և Յարութիւն Տ. Յակոբեան: Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ Մարշով, որ յաջորդաբար կ'ընդմիջուեցաւ ներկաներէն, և [illegible] սանող մը լաւ առոգանութեամբ արտասանեց Վեհ. Կայսեր անուան ձօնուած ուղերձ մը: Երգերու ընդմիջման աշակերտ և աշակերտուհի փոխ[illegible] արտասանեցին հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն լեզուով ոտանաւորներ, մենախօսութիւններ, որոնք [illegible] ծափահարուեցան: Հանդէսին ամենէն փայլուն մասերն էին Տնօրէն[illegible] կողմէն հայերէն լեզուով խմբագրուած զաւեշտալից տրամախօսութիւն (Վերացականը և Դրականը), զոր գեղեցկօրէն ներկայացուցին շրջանաւարտները և բաւական ծափ ու ծիծաղ [illegible] ցին, և ծաղկոցի երեք ծաղկա[illegible] աշակերտները, որոնք բեմին վրայ [illegible] ժամ անընդհատ երգեցին ու [illegible] ատնեցին, հիացումը գրաւեցին [illegible] սականներուն և երկիցս բեմ կանչ[illegible] ցան: Հուսկ յետոյ տեղի ունեցաւ վկայականներու բաշխումը: Այնուհետև Տնօրէն Սերովբէ էֆ. Վարժապետ[illegible] կարդաց Թուրքերէն ճառ մը, որ [illegible] կը հանէր մեր Օգոստափառ Վեհա[illegible] տին իր հաւատարիմ հպատակներու շռայլած հայրական հոգածութիւնները: Յետոյ հոգաբարձու պէյը հրապարակաւ յայտնեց իր գոհունակութիւնը և աւելցուց թէ Թուրքերէնը նախորդ տարիներէն աւելի փայլուն [illegible]

Հանդէսին վերջաւորը կը կազմէր Տնօրէնին կարդացած մանրամասն և ընդարձակ տեղեկագիրը, որուն մէջ ողբացեալ Ռէֆէթոս էֆ. Պէրպէրեանի մասին ներբող մը ըլլալէ վերջ, Հոգեհանգստեան շարական մը երգուեցաւ։

⁂ Օգոստոս 3ին, ուրբաթ օրը, տեղի ունեցաւ քաղաքիս նորահաստատ Մանկապարտէզին ամավերջի հարցաքննութիւնն ու հանդէսը, նորակառոյց դպրոցին ընդարձակ սրահին մէջ։ Ներկայ էին կառավարութեան բոլոր պաշտօնեաները, քահանաները, Թաղ. Խորհուրդը, և խուռն բազմութիւն մը։ Վարիչ Մանկապարտիզպանուհի՝ տիկին Ազատի Ազամեանի առաջնորդութեամբ բեմ հանուեցան պզտիկ ուսանողները, որոնք համաչափ քալուածքով երգեցին Համիտէ մարշը, և ամբողջ երկու ժամ գեղգեղելով, արտասանելով, տրամախօսելով ու պարելով հաճոյք ու հիացում միանգամայն առթեցին հանդիսականներուն։ Երգերուն և պարերուն՝ ջութակով և ուտով կը ճանակցէին տեղացի երկու գեղարուեստասէր նուագածուներ։ Երկսեռ աշակերտներուն վարքն ու չենչող կաց ու դիրքը, կիրթ առոգանութիւնները, քաղցրիկ գեղգեղանքը, բօլէայի, վալսի և ճանաւանդ [illegible] մէջ ցուցադրած ճկուն ու սիրուն շարժուձևերը սքանչացում ծիծաղ ու ծափ պրուեցին հանդիսականներէն։

Մանկապարտէզին խնամակալներէն Սրապ էֆ. Ճէնտէրճեան կարդաց մանկապարտէզի տեղեկագիրը։

Տնօրէն–ուսուցչին գոհարանական ճառէն յետոյ, Վսեմ. կառավարիչ Ֆէվզի պէյ, գեղեցիկ բանախօսութիւն մը ըրաւ, և ծանրացաւ նախնական կրթութեան անհրաժեշտութեան վրայ։

Հանդէսը փակուեցաւ Արժ. Տ. Յակոբ Ա. քահանայի պահպանիչով, և ժողովուրդը ցրուեցաւ գոհունակ տըպաւորութիւններով.

ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌ Տ. ՊԵՏՐՈՍ Ծ. Վ. ԱՐԷԼԵԱՆ

Պատրիարքական Փոխանորդ ընտրեալ Կաթուղիկէ Հայոց, հանգեաւ ի Տէր, ի Բարիզ Մօնրուժ հիւանդանոցը, ուղեղային տագնապէ, 14 օգոստ. 1907։

Հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի ի Պէյրութ, Մէսամըրիի շոգենաւով, թաղուելու համար ի Լիբանան իր նախնեաց քով։ Յիշեալ շոգենաւը չորեքշաբթի երեկոյ և կամ հինգշաբթի առաւօտ Կ. Պոլսէն պիտի անցնի, ուստի բարեկամք և ծանօթք առիթէն օգտուելով կրնան իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել հանգուցելոյն եղբօր Լեւոն էֆ.ի և մօրեղբօր Գեր. Հ. Սրսէն Արէլեանի որոնք նոյն շոգենաւով յուղարկաւոր կ'երթան մինչև Լիբանան։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԿՆՈՒՆՔ

Կիրակի օր Նաւըը Գաբուի եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ միրտուժիւնը Տէր և Տիկին Երուանդ Յովսէփեանի դստեր՝ կնքահայրութեամբ Պ. Արմենակ Յովսէփեանի և ձեռամբ Սամաթիոյ Տ. Անանիա քահանայի։ Երախան կոչուեցաւ Սիրանոյշ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1908 ՏԱՐԻՈՅ

ԳԻՆ 1 ԴԱՀԵԿԱՆ

Յառաջիկայ 1908 տարւոյ Հիւանդանոցիս պարզ Օրացոյցը հրապարակ ելած է խնամեալ և մաքուր տպագրութեամբ, որ ուրիշ տարիներու պէս եկեղեցական արարողութեանց և ժամերգութեանց նկատմամբ մանրամասն ծանօթութիւններ պարունակելէ զատ, եկեղեցական պաշտամանց ընդհ. կէտերուն յատուկ հրահանգով և խրատականով ճոխացած է։

Հոգաբարձութիւնս ներկայիս կը յայտարարէ թէ՝ միմիայն Հիւանդանոցիս սեփական սոյն օրացոյցի ճշգրտութիւնը հաստատուած և վաւերացած է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հետևաբար պէտք է ուշադիր գտնուիլ կողքերուն վրայ գրուած կնիքին, ուր գրուած է «Սեփականութիւն Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի 1908»։ Կը խնդրուի ամէն ազգային անհատէ որ հաճի մէյ մէկ հատ գնել անպատճառ սոյն գրպանի օրացոյցէն, որուն հասոյթը յատկացուած է ի պէտս Ազգ. Հիւանդանոցիս։

Կը վաճառուի Հիւանդանոցի գրասենեակը և բոլոր գրավաճառաց քով։

(Կնիք)

ԲԺԻՇԿ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Թօփ Գաբուի գեղարանին համար տարեց ու փորձ միայն բժիշկի մը պէտք կայ։ Մանրամասնութեանց համար գրով կամ անձամբ դիմել՝

Թօփ Գաբու, Դեղարան ՕՆՆԻԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ։

7—7

ԲԷՍՄԻ

ՆԸՇԱՆ

Շուրաի Տէվլէթ ազասինտան ալթունճիւ Նալիֆ Սիւրուրի պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ Մուրասսա Օսմանի։

Իչքի վէգալէթի մէվտուա խուսուսընտա մէսաիի բէվկելթմէնտանէսի մունասեբէթ օլմագընա պինաէն Տիվանը Մուհասէպաթ մուտտաիի ումումիսի սաատէթլու Ճէմալ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ պիրինճի րիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը ալիլէրի իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՅՍ. ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ.— Աrստասնմանց մէջ.— Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ Բարիզի Օսմ. դեսպանատան մէջ շքեղ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ. Դեսպան Մունիր փաշա ընդունեց Բարիզի Օսմ. գաղթականութեան երեւելիները և դիւանագիտական ու քաղաքական աս չարէզին պատկանող բազմաթիւ անձնաւորութիւններ։ Ընդունելութիւնը ժամը 2էն մինչև 9 տեւեց։ Գիշերը դեսպանատունը շքեղապէս լուսազարդուած էր՝ Օսմ. դրօշին գոյնը ներկայացնող ելեկտրական լամպարներով։

Զեգիննէ.— Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ Նիքօլա իշխանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ն. Կայս. Վեհափառութեան։ Օսմ. դեսպանը շնորհաւորական ընդունելութիւն մը կատարեց։ Իշխանին թիկնապահ Բէնովիչ հազարապետը և Սեւ Լերան կառավարութեան կողմէ նախարար Մ. Թոմանովիչ շնորհաւորութեան այցելութիւն տուին Օսմ. դեսպանին։ Բոտկորիցայի ու Տուլչինեոյի Օսմանցիները բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար և շնորհաւորական այցելութիւն տուին նոյն քաղաքներու Օսմ. հիւպատոսներուն։

Լա Հէյ.— Կայս. Գահակալութեան Տարեդարձին առթիւ, Դեսպանախորհուրդին Օսմ. պատուիրակները Օթէլ տէ տէօ Վիլի մէջ շքեղ երեկոյթ մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան միւս ազգութեանց պատուիրակները և Հոլանտայի երեւելիները։

⁂ Էլարիշի հեռագրաթելը.— Կիրակի օր Բերայի հեռագրատան մէջ կատարուեցաւ բացումը Էլարիշի նոր հեռագրաթելին, որով հեռագրական ուղղակի հաղորդակցութիւն պիտի կատարուի Եգիպտոսի հետ։ Ներկայ էին հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան օգնական Ֆուատ պէյ, արտաքին թղթակցութեանց դիւանին Տնօրէն Մելքոն էֆ. Եսիազարեան, Բերայի հեռագրատան Տնօրէն Մուսթաֆա Նէսիմի պէյ, օգնականը Մկրտիչ էֆ. Գազանճեան և ուրիշ պաշտօնեաներ։ Առաջին հաղորդակցութիւնը կատարեց ժամ 4ին Մկրտիչ էֆ. Գազանճեան և 73 բառով հեռագիր մը հինգ վայրկեանէն առնուեցաւ։ Բանախօսութիւններ կատարուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Էլարիշի հեռագրաթելը հաստատուած է Կայս. արտօնութեամբ՝ Պոլիս–Բէշօսթէնճէ հեռագրաթելին մենաշնորհը ունեցող Մ. Նորատն Ֆլիւթի և վերատեսչութեան միջև կնքուած պայմանագրին համաձայն։ Երեք միլիմաչը հաստութեամբ պղինձէ շինուած է այս թելը, որ Բերայի հեռագրատունէն սկսելով Հիսարէն և Իզմիտէն կ'անցնի և Էսկիշէհիրի, Գոնիայի, Ատանայի, Իսքէնտէրունի, և Պէյրէթ-իւլ-Շամի ծովեզերքին ճամբով կը հասնի Եգիպտոս։ Երկայնքն է 2201 քիլոմեդր։ Իր շարունակութիւնը պիտի ըլլայ Րէֆահէն մինչև Գահիրէ շինուելու վրայ եղող և 400 քիլոմեդր երկայնքով պղնձեայ հեռագրաթելը։ Հեռագրաթելին համար ծախք եղած է 400,000 ֆրանք և շինութիւնը աւարտած է ութը ամիսէն։ Բերայի հեռագրատան մէջ մօտ ատենէն աւելի արագաշարժ մեքենաներ պիտի դրուին։ Այս հեռագրաթելին հաղորդակցութեանց վարձքը պիտի զեղչուի մօտ ատենէն՝ առեւտրական հաղորդակցութիւնները դիւրացնելու համար։ Առայժմ Եգիպտոսի և Եւրոպայի հետ հաղորդակցութեանց համար իւրաքանչիւր բառի մէկ ֆրանք 10 սանթիմ վարձք մը որոշուած է։

⁂ Կիրակի օր ձեռնարկուեցաւ Պոլսոյ և Մեծն-Բրիտանիոյ՝ (Անգլիա, Սկովտիա և Իրլանտա) միջև մանտաբօսթներու փոխանակութեան։ Նոյեմբերէն սկսեալ օտար երկիրներու հետ «ռամպուռսման»ի գործողութեան պիտի ձեռնարկուի՝ այսինքն քօլի-բօսթալի միջոցաւ ղրկուած ապրանքներուն արժէքը գանձուելով սանոնցմէ որոնց որ հասցէին ղրկուած է, յանձնել ղրկողին։

⁂ Եէտիգուլէի դուրսը՝ Գազըը Չէշմէի մէջ ալ նամակատան մը բացումը կատարուեցաւ։

⁂ Գօնիայի մէջ ալ կատարուեցաւ Արմուտլի Սակարանի մը բացումը։

⁂ Լուսաւորութիւնները շատ փայլուն եղան, ինչպէս գրեցինք, որոնց մասին երէկ արդէն երկար մանրամասնութիւններ տուած էինք Շիշլի, ազգ. վարչութեան ատենապետ Տիրան պէյ Աշնանի բնակարանը շքեղօրէն զարդարուած էր և պատուասիրութիւններ ու խրախճանութիւններ կատարուեցան։ Նշանթաշ, Մաքսային Խորհուրդի անդամ Սմբատ էֆ. Տ. Ներսէսեանի բնակարանն ալ փայլուն կերպով զարդարուած էր գոյնզգոյն կանթեղներով և լապտերներով։ Թաքսիմ Սըրա Սէրվիլէր Միհրան էֆ. Ուզուրլեանի գեղարանը շքեղօրէն լուսազարդուած էր։ Բերայի կողմը գեղեցիկ լուսաւորութիւններ կատարած էին նաև Զինուորական վարժարանին ապարանի տեսուչ Տիգրան էֆ. Թէրզեան, Շիրքէթը Խայրիէի Խորհուրդին անդամ Իսկէնտէր պէյ, Ալլահվէրտեան էֆ., գոհարավաճառ Վարդան, Թադէոս էֆ. Էքմէքճեան, Բօյօլեան էֆ. և Փարեզին Բէօշկէրեան, Պալտօ, Պարոնեան, Լիմոնճեան և Սուլթանիէ դեղարանները, Հաճի Սարիմի շաքարավաճառանոցը, ծխավաճառ – լրագրավաճառ Գէորգ աղայի խանութը Բիւքմալոնի և Լազարօ Ֆրանքոյի՝ Բերայի և Ղալաթիոյ վաճառատուները, Շեմսի, «Լիւքս» լոյսի ընկերութեան կեդրոնատեղին, Սփիլլ, Սինկէր, Աքարլաթօ, Քարլման, Սմիրօնկլիօ եղբարց, ինչպէս նաեւ Հաճօբուլօ խանին կից նորաբաց Աթէնք նորաձեւութեանց վաճառատունը։ Պոլիս, Մէրճանի կողմը, Թղթատարական վարչական Խորհուրդին անդամ Հաճի Թէվֆիք էֆ.ի ապարանքն ալ շքեղօրէն զարդարուած էր և խրախճանութիւններ կատարուեցան։ Մեծ-Կզլի, Մովսէս էֆ. Բիչմիչեանի, Հէքէքէի կայս. գործարանին վաճառատան վաճառմանց ատեն պաշտօնեայ Սիրան էֆ.ի Սկիւտարի բնակարանները, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ ուրիշ ծանօթ անձնաւորութեանց բնակարաններն ալ լուսավառութիւններ կատարած էին։

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԾՈՎԱԿԱԼԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ.— Միջերկրականի անգլիական նաւատորմին հրամանատար դէր-ծովակալ Սըր Չարլս Տրիւրի իր նաւատորմէն 45 սպաներու հետ երէկ Պոլիս ժամանեց Հիւսար մարտանաւով։ Ինչպէս գրեցինք, Կայս. թիկնապահ դէր-ծովակալ Հիւսնի փաշա, նաւապետ Բասիմ և հազարապետ Նէճիպ պէյերը, Կայս. Իզզէտտին շոգենաւով ընդ առաջ գացին ծովակալին մինչև Լէմնոս, ուր կը գտնուի անգլիական նաւատորմը, Իզմիր բրած այցելութենէն ետք։ Կայսերական պատուիրակները Պոլիս առաջնորդեցին անգլիացի ծովակալը։ Հիւսար ճամբայ ելաւ և ընկերակցութեամբ Իզզէտտինի երէկ առտու կանուխ անցաւ Տարտանէլէն, սովորական ողջոյնները փոխանակելով ցամաքին հետ։ Անգլիական դեսպանատան շոգեմակոյկը իր մէջ ունենալով դեսպանատան պաշտօնատարները, մինչև Մաքրիգիւղի բացերը դիմաւորեց Հիւսարը, և բարի գալուստ մաղթուեցաւ անգլիացի հիւրերուն։ Հիւսար երբ մօտաւ Պոլսոյ նաւահանգիստը՝ Օսմ. պահակ շոգենաւը և միւս շոգենաւերը դրօշի աւանդական ողջոյնը տուին։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ դեսպանական հիւրամեծար Խայրէտտին պէյ, ծովակալին շոգենաւը երթալով բարի գալուստ մաղթեց Սըր Տրիւրիի։ Յետոյ, Հիւսար ճամբան շարունակեց դէպ ի Վերին Վոսփոր ուր խարսխեց։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Իւլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ Ատանայի նահանգին Տէֆթէրտար Ահմէտ Ազուչ էֆ.ի, Բ. Դրան Թարգմանութեանց Միւհիմմէ դիւանին Տնօրէնի օգնական Քոսթանթին էֆ.ի, Գոնիայի երեւելիներէն և նահանգին Վարչական ժողովին անդամ Ալի Բամիզ էֆ.ի։ Իւլայի Բ. աստիճան՝ Պոլսոյ մզկիթներու մաքսատան հաշուակալութեան Ա. քարտուղար Ահմէտ Նէճաթի էֆ.ի։

Ս. ՖԷՐԻԳՈՒԹԵԱՆ աստիճան շնորհուեցաւ Համիտիէ մանկանց հիւանդանոցին բժշկապետ Իպրահիմ փաշայի։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ Վիլհէլմինա թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ շաբաթ օր հոլանտական դեսպանատան մէջ ընդունելութիւն կատարուեցաւ։ Բ. Դրան կողմէ Րէշատ Հիքմէթ եւ Սըրիօ էֆ.ները դեսպանատուն երթալով այցաքարտ թողուցին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան Բ. Թարգման ասպետ Շապէր Ա. Թարգմանութեան աստիճանին բարձրացաւ պահելով նոյն պաշտօնը։ Իտալական հիւպատոսարանին 3րդ Թարգման ասպետ Բոզէսթա և Միսիր, 2րդ Թարգմանութեան բարձրացան։ Իզմիրի իտալական հիւպատոսարանին Բ. Թարգման Մ. Սամաճ Ա. կարգի Թարգմանութեան բարձրացաւ, նոյն պաշտօնը պահելով։

ԿԼՉԻՆԵՐՈՒ ոստիկան-զինուորներու հազարապետ Էմին պէյ հրամատար անուանուեցաւ Փարթալի ոստիկան զինուորներու, և անոր յաջորդեց Սպարապետի Դրան ոստիկան-զինուորներու ճիւղին պաշտօնեաներէն հազարապետ Կալիպ պէյ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆՆԵՐ.— Պրրչէհիր գաւառին նախագահ պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Մարաշի գաւառին նախագահ ատեանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հաֆըզ էֆ., որուն յաջորդեց Իսլէտան գաւառին նախագահ ատեանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հիւսէյին Հիւսնի էֆ.։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ծովային նախարարութեան տեղեկագրուեցաւ թէ Ֆրանսայի Քրէօզէ նաւարանին մէջ շինուող թորփիլաւորներէն մէկը՝ Պաֆրա, ծով իջեցուած է Սէն-Նազէրի մէջ։ Մեքենայի փորձերը խիստ գոհացուցիչ արդիւնք տուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի սնտուկին ընդհանուր վերահսկողութիւնը Սպարապետի Դրան ընդհանուր ծախուց վերատեսուչ միւշիր Սատաէտտին փաշայի վրայ մնալով հանդերձ, նոյն սնտուկին վերատեսուչ անուանուեցաւ Եէմէնի քննիչ մարմնոյն նախագահութենէն վերադարձած ֆէրիք Ֆէրիտ փաշա։

⁂ Զինուորական հանգստեան թոշակի վարչութիւնը ամսոյս 25ի շաբաթ օրէն պիտի սկսի վճարել յուլիսի ամսաթոշակները։ Մինչև 50 գր. ամսաթոշակ ունեցողները նոյն օրը պիտի առնեն, 78½ գրուշ հետեւեալ կիրակի օրը, 119½ երկուշաբթի, 219½ երեքշաբթի, 419 չորեքշաբթի և անկէ աւելին ալ հինգշաբթի։

ՏԽԽՈՏԻ Բժիշն ընդհ. Տնօրէն Մ. Բամպէր երէկ Պոլիս դարձաւ Եւրոպայէ ուր գացած էր արձակուրդով։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ.— Սելանիկի մէջ ելեկտրական լոյս պիտի հաստատուի և ձիաքարշ թրամուէյի տեղ ելեկտրաշարժ թրամուէյ պիտի բանի։ Այս առթիւ շինուող գործարանը աւարտեցաւ և Եւրոպա յանձնարարուած մեքենաները պիտի զետեղուին և յետոյ պիտի սկսի ելեկտրականութեան գործածութիւնը։ Այս բոլոր աշխատութիւնները պիտի աւարտին քանի մը ամիսէն և առաջիկայ գարնան քաղաքը պիտի ունենայ ելեկտրական լոյս և թրամուէյ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ բժիշկ Տօքթ. Մալխասեան էֆ. ամէն օր մինչև կէսօր զբաղած ըլլալով հիւանդանոցին մէջ, կը յանձնարարէ իր յաճախորդներուն միայն կէսօրէն վերջ, դիմել իր բնակարանը, Բերա, Սագըզ Աղաճ ճատէսի թիւ 26։ Իսկ կէսօրէն առաջ երբ ստիպողական պարագայ մը պատահի Թաքսիմի Ֆրանսական Հիւանդանոցը պէտք է դիմել։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ առտու հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա, Մօրկաքիի գարեջրատան վրայի պանդոկին մէկ սենեակէն։ Բոցերը տարածուելով այրեցաւ ամբողջ պանդոկը և սակի գարեջրատունը։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Առջի գիշեր, Պէպէքի և Հիսարի միջեւ մակոյկ մը շրջեցաւ ուր վեց հոգի կային։ Իրենց աղաղակները հասան մինչև ծովեզերք, և Չէքի փաշայի ապարանքէն մակոյկ մը խոյոն օգնութեան փութաց և ազատեց արկածեալներէն երեքը։ Այդ պահուն հոնկէց անցնող շոգեմակոյկ մըն ալ ազատեց երկու հոգի, իսկ վեցերորդը անյայտ եղաւ ծովուն տակ։

⁂ Նոյն օրը ցորեկին նաւակ մը շրջեցաւ Ռումէլի Հիսարի բացերը և ծով թափեցան երեք հոգի։ Չէքի փաշայի ապարանքին մակոյկը ազատեց մէկ հոգի, իսկ միւս երկուքը ազատուեցան նաւավար Տիգրանի կողմէ։

⁂ Եէնի գիւղի առջև փարոս մը կար որուն զարնուած էր Շիրքէթի շոգենաւ մը և զայն փլցուցած։ Փարոսին վարչութիւնը անփութօրէն հոն թողած էր փարոսին մնացորդները, որոնք ճըշմարիտ վտանգ մըն էին գիշերային ճամբորդութեանց համար։ Այսպէս, շոգեմակոյկ մը, առջի գիշեր հոնկէց անցած պահուն, երկաթի ցիցի մը զարնուեցաւ և կողը ծակուեցաւ։ Բարեբաղդաբար նաւապետը անմիջապէս ցամաք քշեց շոգեմակոյկը ընկղմելէ առաջ, և մէջի բնակիչքը կրցաւ ողջ առողջ ազատիլ։

ԱՆՁՐԵՒՆԵՐԸ ՍՈՒՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Եգիպտական թերթերը կ'ըսեն թէ անցեալ շաբթու տեղացած յորդառատ անձրեւներէն Աթպարա քաղաքը ջուրերու տակ մնացած է։ 130 տուն ջուրերէն քշուեցան և 200 տուն փլան։ Տեղւոյն կառավարութիւնը ջրանց մը սկսաւ բանալ տալ ջուրերը պարպել տալու համար։ Խարթումի երկաթուղիի գիծը ծանրապէս վնասուած է։ Բօրթ-Սուտանի և Սուաքիմի մէջ տեղատարափին անկումը այնքան ուժգին և յանկարծական եղած է որ կարելի չէ եղած գիծերը պահպանել։

ՄԵՌԵԼԻ ՄԸ ՈՂՋՆԱԼԸ.— Կեսարիայէն կը գրեն մեզի.— Պունեանը Համիտի (Սվազ) գիւղերէն մէկուն մէջ Հաճեա անուն կին մը յանկարծահաս կ'ըլլայ, բայց անոր ամուսինը կ'ուզէ տօքթօրի մը քննել տալ կինը։ Էվքէրէ մարդ կը ղրկէ Տօքթ. Խաչիկ էֆ. Տէօվլէթեանի որ կ'երթայ, կը քննէ և կնոջ կոկորդէն ծիրանի միծկակ կուտ մը հանելով մահացած կինը կ'ազատէ։ Ասոր վրայ կնկան ամուսինը հինգ ոսկի հանելով այցեգինէն զատ կ'ուզէ նուէր տալ յիշեալ տօքթօրին, բայց ան այցեգինէն ուրիշ սակ չընդունելով կը մեկնի իր գիւղը Էվքէրէ։ Տօքթ. Խաչիկ էֆ. Տէօվլէթեան Կեսարիոյ և շըրջականներուն մէջ խիստ սիրուած բժիշկ մըն է, իր բարեսրտութեան և ազնուութեան համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

(Օգոստ. 20 Երկուշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Առաջին	ճերմակ	օխան	46—
Երկրորդ	»	»	44—45
Խառն			42 43
Զավտարը			40 41
Կարծր առաջին		»	48—
Կարծր միջին		»	45—46
Կարծր խառն			42—44

Այսօր 13 վակոն Անատոլուի ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ Ղրշ.

Տեղական	ջըրմա	Ա.	պարկ	98 -
»	»	Բ.	»	94 95

ԹԵՓ

Օխան $21^1/_2$—22 փարա

ԳԱՐԻ

Քէօսթէնճէ	քիլէն	16—$16^1/_4$
Ռումէլի և Մերսին	»	$15^1/_2$—$16^1/_4$

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 1 Սեպտ.— Բեռլերպուրկէն կը հեռագրեն թէ Ծայրագոյն Արեւելքի մասին անգլեւռուսական համաձայնութիւնը շաբաթ օրը ստորագրուեր է։ Ռուս լրագիրները շատ գոհ են այդ համաձայնութեան համար, ըսելով թէ անիկա պիտի բարւոքէ երկու երկիրներու յարաբերութիւնը։

— Ֆրանսայի Նախարարները Մ. Ֆայիէռի նախագահութեամբ երկու անգամ գումարուելով, Ալժեզիրասի որոշմանց մասին խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Էտուարտ թագաւոր շաբաթ առտու կ'սպասուի Պըքինկէմ, ուրբաթ օր պիտի մեկնի Մարիէնպատէն դէպի Ֆլէսինկէն, ուրկէ պիտի նստի իր Վիքդորիա էնտ Ալպէրդ զբօսանաւը։

ՄԱՐԻԷՆՊԱՏ.— Անգլիոյ թագաւորը երէկ գիշեր մեծ հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցաւ Վիեննայի ֆրանսական դեսպան Մ. Քռոզիէ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Այսօր, ի ներկայութեան Ցարին, Ցարուհիին, Յաջորդ թագուհիին, բոլոր Մեծ-Դուքսերուն, Դքսուհիներուն, և դեսպանական մարմնին, կատարուեցաւ բացումը Ս. Յարութիւն եկեղեցիին, որ կառուցուեցաւ ի յիշատակ Աղեքսանդր Բ. Կայսեր։ Հազարաւոր անձինք եւ ներկայ էին, որոնք խանդավառ ցոյցերով ողջունեցին Ցարը։

— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Իզվոլսքի Պերլինի ճամբով Բարիզ պիտի երթայ։

— Մոսկուայէն կը հեռագրուի թէ քոլերա ծագեր է քաղաքին մէջ։

ԲԱՐԻԶ.— Էքօ տը Բառի կը գրէ թէ ծովակալ Ֆուանիէ, Եորկիոս թագաւորին հրաւէրով, ստանձնեց է Հելլէն նաւատորմին վերակազմութիւնը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Թագաւորը և Թագուհին Վիեննա պիտի երթան հոկտ. 18ին։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Զանզիպարի էմիրը, երէկ, Մարսիլիա ժամանեց գերմանական Բրինձէսին շոգենաւով և ընդունուեցաւ գերման հիւպատոսին կողմէ։ Այսօր Բարիզ կ'ուղեւորի և վաղը Լոնտոն։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սէվասթ. և Փօք զօրավարներուն դատը նորէն յետաձգուեցաւ, վասն զի զօր. Ստէօսէլի կնոջ մէկ ականատեսին վրայ, որոշուեցաւ լսել 120 վկաներ, որոնք հիմա Ծայրագոյն Արեւելք կը գտնուին։

ՀՌՈՄ.— Նոփարայի մօտ մեծ եկեղեցիին փլաւ։ Կը վախցուի թէ մէկ քանի զբօսաշրջիկներ փլատակներու տակ մնացած ըլլան։

ԱԹԷՆՔ.— Ցունաստանի Եորկիոս իշխանին և Ռոլան Պօնաբարդ իշխանին աղջկան՝ Մարի Պօնաբարդ իշխանուհիին ամուսնութիւնը պիտի կատարուի Հոկտեմբերին։ Խօսնեցեալներուն դաւանութեան տարբերութեան պատճառաւ թէ՝ Բարիզի և թէ Աթէնքի մէջ ալ հանդէս տեղի պիտի ունենայ։

ԲԱՐԻԶ.— Այսօրուան հաշուեյարդարումը լաւագոյն պայմաններու մէջ կատարուեցաւ. դրամագլուխները առատ էին և «ռէբօռ»ները շատ դիւրին եղան։ Բոլոր արժեթուղթերու գիները բարձր փակուեցան։ Օսմ. Միացեալը շատ հաստատուն էր և 94,27էն 94,85ի բարձրացաւ։ Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերը 167 էին և Օսմ. Պանքան՝ 685։ Միջազգային արժեթուղթերը բանուած էին, մանաւանդ ռուսականները, որոնք մէկ կէտ շահեցան՝ այսինքն հարիւրին հինգ տոկոսաւորը 87,20էն 88 եղաւ։ Վարկի հաստատութեանց բաժնեթուղթերն ալ բարձրացան. Քրէտի Լիոնէ՝ 1177։ Ռիօ Թինթօն 1854էն 1885ի բարձրացաւ։ Լոնտոնի Սակարանը շատ հանդարտ, սակայն Նիւ-Եորքէն առնուած հեռագիրներու վրայ, որոնք բաւական հաստատուն հրապարակ մը ցոյց կուտային, ամերիկեան արժեթուղթերը լաւագոյն հակումներով փակուեցան։

ԻԶՄԻՐԻ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

1907 Օգոստ. 18

Գարի հասաւ պարկ 17000
Ծախուեցաւ » 17000
Պատրաստ » 4000
Գիները.— Տեղական. էքսթրա $18^1/_4$—19 Ա. տեսակ $16^3/_4$—18 Բ. տեսակ $15^3/_4$—$16^1/_2$, Գ. տեսակ 14-$15^1/_2$։ Պիկարա $15^1/_2$-16 Ուշագ, էքսթրա $17^1/_2$- 18 Ա. տեսակ $16^1/_4$—$17^1/_4$ Բ. Գ. — Տավաշ 16—$16^1/_2$ ղր.։

Ցորեն հասաւ պարկ 5300
Ծախուեցաւ » 13300
Պատրաստ » 25000
Գիները.— Տեղական 68—85, Սիրիա 64—84, Մէրսին 70—76, Սաման — Խավրան 73—79, Ուշագ 64 90/40փր.։

Բակլայ հասաւ պարկ 4500
Ծախուեցաւ » 6000
Պատրաստ » 8500
Գիները. — $38^1/_2$ փր.։ Գոյուեցաւ $38^3/_4$ թոյլ վիճակի մէջ։

Բամպակ Ծախուեցաւ 200 պալեայ
Պատրաստ — »
Գիները.— Մայթօս $437^1/_2$, Ատանա $427^1/_2$, Տեղական 415 ղր.։

Սուսամ Տեղական $3^1/_2$ ղշ.։
Խաշխաշ Պիկարէ 118—120, սեւ $4^1/_4$- ղշ.։
Քում-sարը դեղին 25-43, ճերմակ 44-46 փր.
Աք-sարը 55—60 փր.
Սիսեռ 72—96 տեղական 102 փրյ.։
Սարը sարը 52—56 փր.
Ֆասուլյա 59—60 ղշ.
Նուլաֆ 31—34 փր.
Քանավուր գործ չեղաւ
Զամsար 52 փր.
Պըշագ 27—28 ղշ.,
Սեւ չամիչ 50—54 ղշ.
Խուrsա Գործ չեղաւ։

ՀԻՆ ՕՐԵՐ

ՊՈԼԷՏ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ԵՒ ԻՐԵՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԻՄԱՑԱԿԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ՀԱՅԵԱՑՔՆԵՐ

Գրեց՝ Յ. Գ. ՄՐՄՐԵԱՆ

19րդ Դարու հայ իմացական բարոյական և արուեստական վիճակին վրայ վաւերական յիշատակագիրներով միջակ հատոր մը նորատիպ՝ 140 էջ, որ կը խօսի հոգեբանօրէն անցեալ նշանաւոր անձանց վրայ ալ, գլխաւորապէս Պոլէs խաչատուր Միսաքեանի վրայ։ Կը ծախուի Կ. Պոլսի բոլոր գրավաճառներուն քով։ Մեծաքանակ (20 հատէ աւելի) կանխավճար գնողներուն համար կ'ըլլայ 25 % զեղչ։ Գրել հեղինակին հասցէին՝ Կ. Պոլիս, Չաքմաքճըլար, Պալենց ու Զարդարեան գրատուները։

Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԱՐԻՔԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅԷՆ

Միքայէլ Շամտանճեանի թարգմանութեամբ հրատարակուած են.

Ի՞ՆՉ ՊԷՏՔ Է ԳԻՏՆԱՅ ԴԵՌԱՏԻ ՄԱՆՉ ՄԸ ԵՒ Ի՞ՆՉ ՊԷՏՔ Է ԳԻՏՆԱՅ ԴԵՌԱՏԻ ԱՂՋԻԿ ՄԸ

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՀԱՏՈՐԻՆ ԳԻՆՆ Է 7 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղին Ե. ՍԱՖԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ, ՂԱԼԱԹԱ

10—10

ՄԱՆՉՈՒՄԷԻ ԹԵՐԹՕՆԸ
Գ Ր Ե Ց
ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

— 47 —

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Պ Ե Տ Ի Կ

Վ ԱՅՐԱԳ Կ ԻՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՄԱՐԱՆՈՑԻ ՈՃԻՐԸ

Ժ.

— Այո՛, տիկին, յարեց Անտրէա սիրելի դաստիարակուհիս գլխ կլթնց, մարգեց, մօր մը պէս գուրգուրաց վրաս, չխալը պարտական եմ յաւիտենապէս երախտապարտ մնալ իրեն։

Գեղանի աղջկան այս խօսքերը բաւած պահուն, Սօֆի և Բօլին գաղտագողի ակնարկներ կը փոխանակէին իրարու։ Վատ ու ապերախտ դաստիարակուհին անմեղ աղջկան արտասանած այս անմեղ խօսքերէն զգացուած ըլլալով, ամբողջ մարմնով կը դողդղար և իրաւամբ ինքզինքը անիծապարտ ոճրագործ մը կը նկատէր։ Սօֆի կամենալով դաստիարակուհին զգայնութիւնը ալու ակնարկ մը նետեց անոր որ պաղարիւնութիւնը պահելու բացարձակ հրաման մըն էր։

Վայրագ կինը նկատելով որ Բօլինի արտակարգ անձկութիւնը Անտրէայի ուշադրութիւնը պիտի գրաւէ, երեւոյթները փրկելու և երկու աղջիկները իրմով զբաղեցնելու համար, կրկին չինծու պաշտօնին վրայ խօսք բանալով։

— Թէև անունք փախաքեցան որ վաղը կամ միւս օրը գործիդ գլուխը գտնուիս, սակայն ես աղաչեցի իրենց որ ութը օր սպասեն, և ուրախ եմ որ այս կերպով ձեզի հաճոյք պատճառած և ծառայութիւն մը մատուցած եղայ։

Հիմա քիչ մըն ալ պարտէզ եղանք պտոյնք, թէ և պարտէզնիս շատ պզտիկ է, սակայն գեղեցիկ տեսարան մը ունի և ամէն տեսակ ծաղիկներէն կը գտնուին։

Վայրագ կինը երկու աղջիկներուն ընկերակցութեամբ պարտէզ իջաւ և հոն սկսաւ անկեղծութեամբ խօսակցութիւններով զուարճացնել զանոնք։

Ժամը վեցին ճաշին զանգակը հնչեց, երբ երկու ոճրագործները իրենց անմեղ զոհը հետերնին առած ճաշասրահ մտան։

Այս երրորդութիւնը թող ճաշասրահ մտնէ, ինքն ալ մեր ընթերցողներուն հետ Հաւմ փողոցի մէջ Ալպէր տը Նօէլի վարձած տան վրայ ակնարկ մը նետենք։

* *
*

Կոմս Ֆիլիփ տը Նօէլի մէկ հատիկ մանչ զաւակը, Ալպէր տը Նօէլ Հաւմ փողոցի թիւ 17 տան չորրորդ յարկը կը բնակէր։

Այս սիրկան մօրմէն ժառանգ մնացած ահագին հարստութիւնը զեղխութեան ու հաճոյքի կեդրոններուն մէջ մսխելէ ետք, տարեկան տասներկու հազար ֆրանքի եկամուտ մը ունէր. մինչ թէ հայրը Քոմթ տը Նօէլ տեսնելով անոր շռայլ ու անվայել ընթացքը բնաւ երեսը չէր նայէր, հետեւաբար երիտասարդը ստիպուեցաւ չափաւոր կեանք մը ապրիլ։

Վարձած յարկաբաժինը շատ պարզ հօրէն կահաւորուած էր և երբ սպասաւոր իրեն հասակակից երիտասարդ մը ունէր, որ զեղխութեան ու սրիկայութեան մէջ իր տէրը կը գերազանցէր։ Ո՛չ մէկը պատիւ կուտար Ալպէրի, ամէնքն ալ երես կը դարձնէին անկէ, պարտատէրները եթէ թոյլատու ընթացք մը ցոյց կուտային, պատճառը ուրիշ բան չէր, բայց եթէ հօրը մահուանէն վերջը անոր ժառանգ իննալիք հարստութենէն տոկոսովը գանձելու հաւանականութիւնը։

Երիտասարդը շատ անգամ ինքնիրեն։

— Փոխանակ այս թշուառութեան ենթակայ ըլլալու, աւելի լաւ է որ վերջ տամ կեանքիս։

Վայրկեաններ կուգային որ վեցհարուածեանը ձեռք առնելով կապանար գանկին գնդակ մը պարպել, սակայն ձեռքը առաջ չէր երթար։

Երբեմն սակալի խաղամոլ մըն էր և խաղալը ախտ մը դարձած էր իրեն համար, բայց հիմա քանի որ կուտ մը իսկ չէր մնացած գրպանը, ստիպուած էր կամայ ակամայ հրաժարիլ այս հաճոյքէն։

— Ահ, կըսէր ինքնիրեն, հարկաւ օր մը մեծկակ հարստութեան մը պիտի տիրանամ, արդէն հօրս մահը մօտեցած է, այն ատեն կրկին առաջուան հաճոյքներուս խորը պիտի մղուիմ։

Ալպէր ծնողական գութ չունէր բնաւ. նոյն իսկ մտքէն իսկ չէր անցներ հօրը դիմելով ողջունել յայտնել ու անոր ներողութեանը արժանանալ, չէր սիրեր բնաւ իր քոյրը, այն աղջիկը որուն նմանը չկար այն ատեն Բարիզի մէջ, կատէր գեղանի Անտրէան որովհետեւ օր մը հօրը հարստութեան ժառանգակից պիտի ըլլար։

Ալպէր իր անիծեալ հաճոյքներուն համար ամէն տեսակ գէշութիւն, վատութիւն և անբարոյականութիւն գործած և սակայն օձիքը ձեռք առած չէր բնաւ, ասոր պատճառն ալ ո՛չ թէ իր ճարպիկութիւնը ու հնարամտութիւնն էր, այլ անուղղակի կերպով կ՚ըր բաղդին պաշտպանեալը եղած ըլլալն էր։

Մեր պատմութեան սկիզբը Ալպէր քսան և ութը տարեկան ըլլալով արդէն աշխարհի բոլոր հաճոյքներուն ծուծը քամած ցածոգի սատանայ մը եղած էր։ Բնակած յարկաբաժինը չորս պզտիկ սենեակներէ կը բաղկանար որոնցմէ մին իբր սրահ կը ծառայեր, մին իբր ճաշարանը և միւս երկուքն ալ իր և սպասաւորին ննջասենեակները էին։ Ունեցած ստակները մսխելէ վերջ՝ տան մէջ գտնուած բոլոր արժէքաւոր առարկաները ծախած ըլլալով, հիմա սենեակները բոլորովին անշուք կահաւորում մը ունէին։

Անտրէայի նամակը ստանալէն քիչ առաջ, Ալպէր իր յարկաբաժնի սրահին մէջ սկիւռի դէմքով, նիհար ու անմօրուս երիտասարդի մը հետ կը տեսնուէր։ Ալպէր ձեռք մը նոր հագուստ հագած. գլուխը նոր գլխարկ մը դրած սենեակին մէջ ճեմելով։

(Շարունակելի)

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՄԱՆՉԵՍԹՐ

Վարժարանս պիտի վերաբացուի ամառուան արձակուրդէն ետքը, (Ծ.Ս.) երկուշաբթի 16 սեպտ. 1907 (Ն.Տ.) Ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել վարժարան Քուլէ-Բա-բու։ 2—6

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ ՆԷՋԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա 100 ղուրուշ նագտէն վէ նըսֆը տիկէրի էվգաֆը Հիւմայունա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ իւֆա օլունմագ իւզրէ զիրտէ մուհարրէր մահլիւլաթըն պէր մուճիպը նիզամ տէօրթ հաֆթա իւանընտան 323 սէնէսի Աղըսթոսըն 13ընճի կիւնիւնտէն մահը մէզքիւրին 20ընճի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար պիրինճի վէ իքինճի վէ իւչիւնճիւ հաֆթա իլանաթընըն միւզաէտէի ատիէլէրի վէ տէօրտիւնճիւ հաֆթա իլանընըն տա սօն միւզաթէսի իճրա օլունաճագը ճիհէթլէ, խալընըզ տէօրտիւնճիւ հաֆթա իլանը իչուն էվրագը մէճլիսը խարէյէ թէվտի օլունընճայա տէկին 100տէ 5 վէ անտէն սօնրա 100տէ 10 զամմ գապուլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլար վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին գըյմէթը մուխամմէնլէրինին էօշրիւնէ միւսավի թէէմին ագչէլէրիյլէ պէրապէր էվգաֆը Հիւմայուն մահլիւլաթ խարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՀԱՖԹԱԸ

..4000.— Օրթաքէօյտէ Թարչին սօգաղընտա 5 նումէրօլը իքի օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Շիւքրի։

..1000.— Գասըմփաշատա Բիյալէ Փաշայի քէպիր մահալլէսինտէ Սէրտէն Կէչտի սօգաղընտա 3 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլ մա պաղչէնին իւչտէ իքի հիսսէսի. Հաճի Իսմայիլ։

..1625 Օրթաքէօյտէ Եէնի մէյտանտէ սօգաղընտա 10 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն բուչ հիսսէսի. Շիւքրի.

..2500.— Գասըմփաշատա Հաճի Խուսրէվ մահալլէսինտէ Արապլար սօգաղընտա միւքէրրէր 12 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Իսմայիլ.

..27332.—Պէտէլը միւզայէտէսի 14 պին.— Իւսկիւտարտա Հաճի Հիւսնա Խաթուն մահալլէսինտէ Տէպպաղխանէ սօգաղընտա 18, 20 նումէրօլը միւլք մա կէտիկ պիր գըթա Գայըգխանէ արսասը միւլքիյէտի չէհրիյէ 435 աղչէ իճարէտէն 297 աղչէ վէ 5 բուչ աղչէտէն պիր բուչ հիսսէսիյլէ տէրունինտէ պիր միւսթագիլ պիր ատէտ մօխանէ կէտիկինին 120 սէհմտէն 82 սէհմի. Բահմի.

..5000.—Թօփխանէտէ Ֆիրուզ աղա մահալլէսինտէ Գատըրկալար սօգաղընտա 20 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Իսմայիլ։

..2918.—ԳասըմփաշատաՄէյտանլը Չէլէպի մահալլէսինտէ Նիշա մէքթէպի սօգաղընտա 25 նումէրօլը 3 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին իւչտէ 2 հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..2400.— Պէյօղլունտա Թաթավլատա Չէշմէ մէյտանը սօգաղընտա 38, 40 նումէրօլը 1 գըթա արսանըն 10 հիսսէ իթիպարըյլա 3 հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..41667. Պէտէլը միւզայէտէսի 30 պին.— Բանդըրմա գարիէսինտէ Հարպիյէ սօգաղընտա 18 միւքէրրէր 18 Հարպիյէ ճատտէսինտէ 21 նումէրօլը 9 օտա վէ միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի պիր պապ մէնզիլին սիւսա հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..1500.— Օրթաքէօյտէ Միւսլիւք սօգաղընտա 1 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն 10 հիսսէտէն 6 հիսսէսի. Շիւքրի։

..3000.—Պէյօղլունտա Գամէր խաթուն մահալլէսինտէ Պօյաճը սօգաղընտա 27 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն թէմամը. Հաճի Հիւսէյին։

..10000 Րիւսթէմ Փաշա մահալլէսինտէ Թահթա Գալէ ճատտէսինտէ 93 նումէրօլը պիր օտայը հավի պիր պապ թէնպէքճի տիւքքեանը կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..6000.—Րիւսթէմ Փաշա մահալլէսինտէ Թահթա Գալէ ճատտէսինտէ 99 նումէրօլը պիր օտայը հավի պիր պապ տիւքքեանըն նըսֆ հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..22500. Պէտէլը միւզայէտէսի 15 պին.—Սարը • Թիմուր մահալլէսինտէ Գարանըլըգ սօգաղընտա 13 նումէրօլը վէ սէնէվի 30 լիրալի օտանի քիրալը պիր պապ քէրէսթէճի տիւքքեանը կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..35000.— Ֆաթիհտէ Խարաճճը Մուհէտտին մահալլէսինտէ Խան սօգաղընտա 2 նումէրօլը 4 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ,

ԻՔԻՆՃԻ ՀԱՖԹԱԸ

..3334.—Չէնկէլ գարիէսինտէ Թագթագ սօգաղընտա 2 նումէրօլը 3 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին սիւլիս հիսսէսի. Բահմի։

..1670.— Իւսկիւտարտա Իճատիյէ մահալլէսինտէ Մէյխանէլէր սօգաղընտա 38 նումէրօլը 5 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին ալթը հիսսէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. Բահմի։

..1250. Պէտէլը միւզայէտէսի 1000.—Փանըրճա գարիէսինտէ Ֆիքիր Թէքէսի սօգաղընտա միւքէրրէր 3 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Բահմի։

..1667. — Լալէլիտէ Գըզըլթաշ մահալլէսինտէ Լալէլի ճատտէսինտէ 119 նումէրօլը Ֆէվգընտա պիր օտայը հավի պիր պապ գասապ տիւքքեանըն 18 հիսսէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..3250.—Պալաթտա Հաճի Իսա մահալլէսինտէ Գարանըլըգ մէյտանտէ սօգաղընտա 12 նումէրօլը միւլք մա կէտիկ պիր գըթա խալըխանէնին բուչ հիսսէսի. Օսման։

..5000.— Ճիպալիտէ Սիֆրիղօզ մահալլէսինտէ Շէֆթալի սօգաղընտա 11 նումէրօլը 4 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Օսման։

..3000.Պէտէլը միւզայէտէսի 2000. Զաբչունի Բէզիրտէ Գայաճըի սօգաղընտա 9 նումէրօլը պիր պապ տիւքքեան կէտիկինին բուչ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

..7000.—Բանկալթիտէ Տօլապ Տէրէ ճատտէսինտէ 120 նումէրօլը 4 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Հաճի Հիւսէյին։

..10000.—Արնավուտ գարիէսինտէ Ատալը Տիմիթրի սօգաղընտա 11 նումէրօլը 5 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Շիւքրի։

..18315.—Շէյխ Մէհմէտ քէյանի մահալլէսինտէ Պալըգ Բազարը ճատտէսինտէ 92, 94 նումէրօլը վէ Լիւլէճի սօգաղընտա պիր նումէրօլը տէքքեաքին միւլքինին 120 սէհմ իթիպարըյլա եկիրմիչէր սէհմիյլէ մէզքիւր պիր նումէրօլը տիւքքեանը տէրունինտէ միւսթագիլ պէրպէր կէտիկինին իթիպարը մէզքիւր իւզրէ 20 սէհմի. Եօրիւճիւ Հիւսէյին։

..4250.— Լանկատա Պօսթանճը պաշը Ապտուլլահ աղա մահալլէսինտէ Համիտիյէ սօգաղընտա 8 նումէրօլը 5 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլ մա պաղչէնին սիւլիս հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

..3000.— Զաքըր աղա մահալլէսինտէ Թէքքէ սօգաղընտա 37 նումէրօլը 3 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլ մա պաղչէնին սիւլիս հիսսէսի. Բահմի։

..1000 Ֆաթիհտէ Մօղնիսալը Մէհմէտ Փաշա մահալլէսինտէ Աթ բազարը ճատտէսինտէ 28 նումէրօլը պիր օտայը հավի պիր պապ տիւքքեանըն խումս հիսսէսի. Բահմի։

..2334.— Ահմէտիէտէ Սօֆուլար մահալլէսինտէ Մօլլա Խիւսրէվ սօգաղընտա 16 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ ախօրըն սիւլիս հիսսէսի. Բահմի։

..2667. Էտիրնէ Գափուսընտա Գարիյէի Աթիգ Ալի Փաշա մահալլէսինտէ Զաքըր աղա եօգուշունտա 1 նումէրօլը 3 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին սիւլիս հիսսէսի Բահմի։

ԻՒՉՈՒՆՃԻ ՀԱՖԹԱԸ

..3000.—Չէնկէլ գարիէսինտէ մէյլէք սօգաղընտա 1 նումէրօլը 3 օտայը հավի 1 պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Մահմուտ։

..3400.— Գանտիլլի գարիէսինտէ Համալ Չըգմազ սօգաղընտա 3 նումէրօլը տէրունինտէ պիր օտայը հավի 1 գըթա մէնզիլ արսանըն նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Մահմուտ։

750. Պէտէլը միւզայէտէսի 400.—Պապը Ճաֆէրտէ Րիւսթէմ Փաշա մահալլէսինտէ Ուզուն Չարշու ճատտէսինտէ 42 նումէրօլը պիր պապ տիւքքեան միւլքինին նըսֆ հիսսէսի. Եօրիւճիւ Հիւսէյին։

1350.—Իւսկիւտարտա Սէլամի Ալի էֆէնտի մահալլէսինտէ Թէքքէ Իչի սօգաղընտա 38 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Բահմի։

..19076.—Պէյօղլունտա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Եաղհանէ սօգաղընտա 54 միւքէրրէր 54 նումէրօլը 8 օտայը հավի 2 պապ մէնզիլին 7 հիսսէ իթիպարըյլա 2 հիսսէլէրի. Հաճի Իսմայիլ։

..9660.—Պալաթտա Թահթա Մինարէ մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ 105 նումէրօլը 2 օտայը վէ սէնէվի 3000 ղշ. քիրալը 1 պապ մէնզիլին 120 սէհմ իթիպարըյլա 29 սէհմի. Հաճի Ահմէտ։

..20000.— Վէֆատա Շէմսէտտին Մօնլա Կիւրանի մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ միւքէրրէր 19 նումէրօլը 3 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Օսման։

.. 75000. Պէտէլը միւզայէտէսի 60000.—Ղալաթատա Բէզմանքէշ մահալլէսինտէ Թօփճուլար ճատտէսինտէ 134, 136 միւքէրրէր 136 նումէրօլը, ֆէվգընտա 4 օտայը հավի մուգատտէմա միւլք մա կէտիկ պէրպէր տիւքքեանը վէ մաղազա վէ էլէկտ պէրպէր տիւքքեանը վէ մէյխանէ վէ սաաթճը տիւքքեանը վէ ֆէվգընտա օլան մահալի օլարագ իսթիմալ օլունան օտալարըն րիւպ հիսսէլէրի Հաֆըզ Մէհմէտ։

..1000 Պէտէլը միւզայէտէսի 800. Խօրխօրտա Գարապաշ մահալլէսինտէ Խօրխօր ճատտէսինտէ 74 նումէրօլը 1 պապ չիլինկիր կէտիկինին սիւլս հիսսէսի. Օսման։

..4500Պէտէլը միւզայէտէսի 4500. Թօփխանէտէ Գարապաշ մահալլէսինտէ Իքինճի Տէրէ Գույու չըգմազընտա 22, 24 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Հաճի Իսմայիլ։

..3000.— Իւսկիւտարտա Իճատիէ մահալլէսինտէ Սըվաճը Մուրատ սօգաղընտա 14 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Հաճի Մահմուտ։

..15000.— Իւսկիւտարտա Բէֆաէ Տէտէ մահալլէսինտէ Պօսթան չըգմազընտա 1 նումէրօլը միւլք մա կէտիկ պիր գըթա պօսթանըն անճագ կէտիկինին 18 հիսսէ իթիպարըյլա 10 հիսսէսի. Հաճի Մահմուտ։

..10000.— Պէյօղլունտա Բանկալթիտէ Նէշէ Գույուլար սօգաղընտա 19 նումէրօլը պէշ օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Հաճի Հիւսէյին։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բերա, Նեճիլ փողոց թիւ 1

Ուսումնարանին ժԹ. տարեշրջանը պիտի սկսի առաջիկայ Սեպտեմբեր 3/16ին, Երկուշաբթի օրը։

Աւելորդ է ասոր նպատակին և ծրագրին վրայ երկար հրատարակութիւններ ընել, վասն զի ծանօթ է արդէն պատուական ազգայնոց։

Խնամակալութեան միակ փոյթն ու ջանքն է՝ ընտրեալ պաշտօնէից և ուսուցիչներու ձեռօք, իրեն յանձնուած մանկտւոյն և երիտասարդաց լաւ դաստիարակութիւն մը տալ և հիմնական ու գործնական ուսմունք աւանդելով՝ զարգացնել անոնց մտաւորական կարողութիւնը։

Ուսումնարանին վարչութիւնն ու դասաւանդութիւնները յանձնուած են, այս տարի ևս, միեւնոյն փորձառու դաստիարակներու և հմուտ ուսուցիչներու, սակայն ֆրանսերէն լեզուի ուսուցման աւելի շատ խնամք տանելու համար՝ ուրիշ նոր դասատու մ՚ալ բերուած է, որով ֆրանսացի ուսուցիչներու թիւը վեցի կը բարձրանայ։ Ասոնք շաբաթը 100 ժամ կը դասախօսեն զանազան կարգերու մէջ։

Տղոց ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել Տնօրէնութեան սենեակ 20էն սկսեալ, ամէն Գշ. Դշ. և Ուրբ. օրերը մինչեւ կէս օր, իրենց զաւակներն արձանագրել տալու համար, ուր կրնան ստանալ նաև Ուսումնարանին տպեալ ծրագիրը։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ
Բերա 6/19 Օգոստոս 1907 5—10

ԵՓՐԱՏ ԳՈԼԷՃ ԽԱՐԲԵՐԴ

Եփրատ Գոլէճը քառորդ դարէ մը ի վեր հաստատուած է, և Ամերիկեան գոլէճներու հաւասար ծրագրով և երկրին պահանջներուն համաձայն կրթութիւն մը կուտայ երկսեռ ուսանողաց։

Ունի ճոխ գրատուն մը և բնագիտական ու բնապատմական գործիքներու հաւաքածոներ։

Յառաջիկայ շրջանը կսկսի Սեպտ. 11. 1907ին։

Աշակերտներէն տարեկան, իրենց կարգին համեմատ 40-200 ղրշ. թոշակ և կերակուրի, լուացքի, բաղնիքի են, ծախքերու համար 7 ոսկի կը պահանջուի։

Այս դրամին կէսը դպրոց մտնելու ատեն և մնացածը Բ. շրջանին սկիզբը վճարելու են։

Աղքատիկ ուսանողներ դպրոցի արհեստանոցին մէջ օրուան մէկ մասը աշխատելով արհեստ մը սորվելէ զատ իրենց դպրոցական ծախքն ալ կրնան հայթայթել։

Հաստատութեանս բժիշկը ձրի կը դարմանէ բոլոր աշակերտները։

Ամէն նոր եկող աշակերտ բարի վարուց համար հաստատութեանս ծանօթ և վստահելի անձնաւորութիւններէն մէկէն վկայական մը ունենալու է։

4—4

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՔԵՐՑ
ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

Ի Բերա, Չեշմէ փողոց

Վարժարանիս նպատակն է ընծայել հասարակութեան այնպիսի օրիորդներ որ հիմնական դաստիարակութեան մը շնորհիւ կարենան ընտանեկան բարեկեցութիւնը ապահովել։

Իր ուսուցման նիւթերն են։

Ա. Կրօնք և բարոյականի սկզբունքներ.

Բ. Լեզուներ. պարտաւորիչ Հայ. և Գաղ. ազատ Թրքերէն, Գերմաներէն, Իտալերէն.

Գ. Գիտութիւն, բնական, պատմական, տնտեսական.

Դ. Ձեռագործ, այլ և այլ ասեղնագործութիւններ, կար, ձևագիտութիւն, գծագրութիւն, ջրանկար։

Վարժարանս կ՚ընդունի գիշերօթիք կիսաթոշակ և ցերեկեայ աշակերտուհիներ որք կը վայելեն խղճամիտ հսկողութիւն իրենց բարոյական և ֆիզիկական զարգացման համար։

Վարժարանս իր առաջիկայ ուսումնական շրջանը կը սկսի Սեպտ. 5ին նոր դիւրութեանց մեթոտներով

Նորամուտ աշակերտուհիներ կրնան արձանագրուիլ Օգոստոս 27էն սկսեալ ամէն օր, մինչև կէս օր։

Վարժարանիս ճիւղերը Սամաթիա, Գատըգիւղ (Բէքմէզ Թարլասը) և Բանկալթի (Մեծ Պօղոսեան վրայ) պիտի բացուին Սեպտեմբեր 3ին. իւրաքանչիւրին վարչութեան կարելի է դիմել Օգոստոս 30էն սկսեալ ամէն օր մինչև կէս օր։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
3—5

ՏՕՔԹՕՐ ՖՈՒԱՏ ՍԻՐՐԷՑԱ ՓԱՇԱ
«ՇԻՖԱ» ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

Գատըգիւղ, Քիւշիւք Մօտա
Սիւրէյա Փաշա փողոց

Այս հիւանդանոցը բաղկացած է արանց և կանանց յատուկ երկու տաղաւարներէ։ Տեղւոյն օդաւէտութեան աւելնալով բարուք խնամքը, ցարդ 2000է չափ հիւանդ դարմանուած են հոն։ Ծննդաբերութեանց համար մասնաւոր սրահ կայ։ Արտաքին հիւանդութեանց համար վիրաբուժական ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարուի յաջողութեամբ։ Վիրահատ Սիւրէյա փաշա գիշերները հիւանդանոցը կը գտնուի։ Ամէն օր առաւօտները հիւանդանոցին մէջ և կէս օրէն ետքն ալ Պաղչէ-Գափու, Սիրկէճի. Իսթիճճանի գեղարանին մէջ հիւանդները կ՚ընդունի և կը դարմանէ։ Աչքի, քիթի, կոկորդի, մորթային և ծննդական հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկներ կը գտնուին և հիւանդներու փափաքած ծանօթ մասնագէտներն ալ կը հրաւիրուին։

20—2

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՍՏԱՆԱԼ ՁԵՐ ՈՒԶԱԾԸ ՓՈՍՏԻՆ ԴԱՐՁՈՎ ՈՒ ԱՆՍԽԱԼ

ՕՐԷ ՕՐ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՅ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆԸ

ԻՆՉ ԲԱՆԻ ԿՐՆԱՔ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ՞ՈՒ՝ որոնք վաւերացուած ըլլան Պաշ. Ուսմ. խորհրդէն։

ՏՆՕՐԷՆ, ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ, ՕԳՆԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ՞ՈՒ՝ որոնք ըլլան վկայեալ, պարկեշտ ու փորձառու։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ, ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՈՒ ԳԾԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆԻՒԹԵՐ՞ՈՒ՝ որոնք գնով աժան ըլլան՝ ու տեսակով լաւագոյն։

ՏՂՈՑ ՆՈՒԷՐԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԱԶԱՆ ՆԻՒԹԵՐ՞ՈՒ. թուղթ, գրիչ, մելան, կաղամար, մատիտ, ճանակ, տետրակ, քարթիչ, քարետախտակ, կաւիճ, գծագրութեան զանազան ներկեր ելն։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ Ո՛ԵՒ Է ԳՈՐԾ՞Ի ՄԸ. վկայական, վիճակացոյց, բարենիշ, պատուանիշ, այցաքարտ, շրջաբերական, նամակագլուխ պահարան ելն։ Ինչ՝ որ ալ ըլլայ սակայն ձեր պէտքը, հաճեցէք անգամ մը ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ պայմանները վստահ ըլլալով թէ՝ խաբուած չպիտի ըլլաք, քանի որ նոր շրջանի առթիւ ամէն հեղինակներու դասագրքերէն նոր ու ճոխ մթերք մը աւելցուած է արդէն՝ եղած տեսակներուն վրայ. ինչպէս նաեւ ձեռագործի մանկապարտէզի ու տղոց նուէրի համար առատ նիւթ։

Հարցուցէք՝ ու անմիջապէս պիտի պատասխանուի
ապսպրեցէք՝ ու պիտի ստանաք օրը օրին

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԶԵՂՉՈՎ
ԿԱՆԽԻԿ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆ

ԴԻՄԵՑԷ՞Ք Կ. Պոլիս Խորասանճեան խան ՕՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ գրատան

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Կ. Պոլիս, Գատըգիւղ. Մեծ փուռին ետեւը

7ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Մասնագէտ ուսուցիչներու և ուսուցչուհիներու ձեռամբ, տոհմային ուսումնէ և գիտական անհրաժեշտ ծանօթութիւններէ զատ, հիմնական կերպով կաւանդուին Հայերէն, Օսմաներէն, Ֆրանսերէն, Անգլիերէն, և Գերմաներէն լեզուները՝ հանդերձ խօսակցութեամբ (բարիք), ինչպէս նաև Գծագրութիւն, Տնարարութիւն, Կար ու Ձև, Ասեղնագործութեան զանազան տեսակները (ձեռքով և մեքենայով), ձայնական և գործիական երաժշտութիւն, մասնաւորապէս Դաշնակ և Ջութակ։ Գիշերօթիկները կը վայելեն կատարեալ սնունդ և ընտանեկան անթերի խնամք, առողջապահիկ պայմաններու մէջ։

Բանակցութեան համար դիմել ի վարժարան առ Տեսուչն կամ առ Տեսչուհին։ Մանրամասն տեղեկութիւն կարելի է ստանալ նաև, Գշ. Եշ. Շբ. օրերը ժամը 5էն 9 դիմելով ի Գրատուն «ՓԱՐՈՍ», Մեծ Նոր խան, վերի յարկ, թիւ 55։

Աշակերտաւհեաց վերամուտը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 3 Բշ. օր։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ
3—15

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

Վարժարանիս 38րդ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 3ին, ըստ հին տոմարի, երկուշաբթի օր։

Վարժարանին նպատակը ու ծրագիրը, ինչպէս նաեւ վարչութեան փոյթն ու ջանքը՝ անոր ճիշդ գործադրութեանը համար, ծանօթ է համայնքին երկար տարիներէ ի վեր, սակայն նոյնը՝ վերջին ժամանակներու մէջ ի մասնաւորի ակներեւ եղած է, հոն նիրմուծուած նորանոր բարեփոխութիւններով։

Ի նկատի առնելով այժմեան միջավայրին օրինաւոր պահանջը, առաջիկայ տարեշրջանին մէջ, հիմնական ու գործնական ուսմանց ամէն մէկ ճիւղերուն մէջ մարզելէ զատ վարժարանիս աշակերտներն, առաւելագոյն խնամոք պիտի ենթարկուին անոնք՝ լեզուական վարժութեանց և գլխաւորապէս ֆրանսերէնի մէջ, որուն համար ... տարւոյ ուսուցչաց թուոյն վրայ ... բնիկ ֆրանսացի diplômé եղած ... ուսուցիչներու յատուկ խումբի մը յաւելումը եղած է, որով դասաւանդութեան մեծագոյն մասը ֆրանսերէն լեզուով պիտի աւանդուի աշակերտաց։ ... հետ մէկտեղ խօսակցութեան ... մար ևս նոր մեթոտ ... առանձին ... սախօսութեան ժամեր հաստատ... են։

Վարժարանիս մէջ աւանդուած ... զուներն են Թուրքերէն, հայերէն, ... րանսերէն, գերմաներէն, անգլիերէն, իտալերէն։ Ուսմանց և գիտութ... մասին կը հետեւի եւրոպական ... կարգ վարժարաններուն ծրագրին ... րուն հետ մեծ տեղ մը տրուած է ... գեղարուեստից, — գծագրութեան, գեղագրութեան, ձայնական ու գործիական երաժշտութեան — ... մարմնամարզի, որոնց համար ... վճարում չկայ, ի բաց առեալ ... կի, ջութակի եւայլն, դասա... թիւնները։

Վարժարանիս շրջանաւարտ... որոնք որ արժանաւոր ու ... դասուին Տեսչութենէս, կը ... Վենետիկի Մուրատ-Ռափայէլ... կէոնը, և անկէ կ՚անցնին — ... երկամեայ շրջանը աւարտելէն ... Եւրոպիոյ այլեւայլ համալսար... նոյն վարժարանին Տեսչութեն... հացուած առանձին թոշակով (...) Աւելի մանրամասն տեղեկութիւ... նաև ուզողներն կրնան դիմել ... Գատըգիւղ (Մօտա) վարժարանի ... չութեան, և կամ Բերայի Մխիթար... վարժարանը (Սագըզ-Աղաճ, ...) և առնուլ անկէ վարժարանիս ... գիրը։

Վ երատեսուչ
Հ. ՅԱԿՈՎԲ Վ. ՏԻՐՈՅԵԱՆ
5—10

ԼԻՍԷ ՖՐԱՆՍԷ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. Ժ. ՖՕ...

Առեւտրական ուսմունք, պ... նական հաստատութեանց գրա... գիտելիք, հայերէն և տաճկերէն լեզ... Բերայի դասերը պիտի սկսին 7/20 ... տեմբերի. իսկ Գատըգիւղի մասնաճ... ղինը 6/19ին նոյն ամսոյ։ 2—...

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ